

Alpihnu wihte.

N o

Wahzu wallodas

pahrtulkohts

no

B a u m b a c h ,

Skrundeš wezza mahzitaja.

Jelgawâ, 1847.

Rakstods eespeesta pee Zahna Wt. Steffenhagen un Dehla

B r i w   d r i f k e t ,

er to sinnu, ka no schibs grabmatas, kad buhs isdriffeta,
tik gabbalu us scheien buhs atstellet, zif peh; littumeem
wajaga.

Mihgâ, 20. April mehn. deenâ 1845râ gaddâ.

Dr. C. C. Napieröky,
driffekjamu grabmatu, pahrlubtotajs.

Einer

Hoch- und Hochwohlgebornen, Hochverehrten
Kurländischen

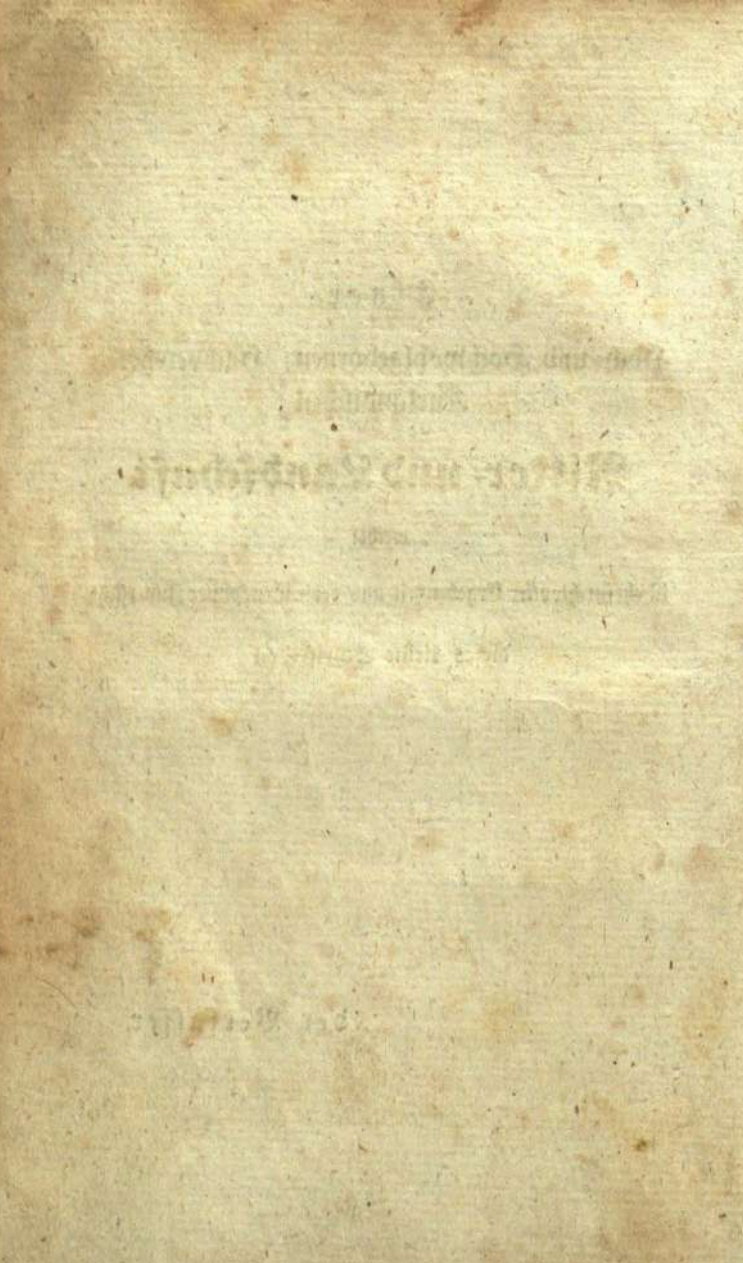
Ritter- und Landschaft

weihet

in ehrfurchtvoller Ergebenheit und vertrauensvoller Zuversicht

dieses kleine Schriftchen

der Verfasser.

P r e e k s c h r u n n a.

A. S k o h l m e i s t e r e e m.

Tè, mihli ammata paligi, jums eedohmu weenu masu grahmatinu, par it weenu neeka naudu, bet fur eekschâ atraddiseet it noteeckamu mahzibu.

Lassat to ar apdohmu un darrat tà fâ irr darrijis Ehrmannis, skohlmeisters buhdams; jo fo winsch irr darrijis, ta naw it ne kahda nepadar-rama leeta gribbetajam, bet lehti to panahls fursch kattris no jums, no firbs to gribbedams. Un to isdarrijischi dabbuseet redseht leelu fwehtibu no sawa darba. Jo skohlmeistera ammat's, labbi kohpts un pareisi walbht's, irr lohti dahrg's un gauschi derrigs aminat's un gohds un slawa tam nahkabs pateesi preeksch zitteem no laudim, kas winnu kohpdams tà darra fâ pecnahkabs, un fâ jums rahda schinni grahmatinâ Ehrmanna skohlmeisters, bet Deewa paligs un fwehtiba arri ne truhks tahdam darritajam.

B. B e h r n u w e z z a k e e m.

Juh's, mihli wezzaki, kam irr Deews bewis behrninus, juh's it luhgfschus luhdsu no Deewa

puffes, apdohmajeet, kas ta irr par augsta un dahrga dahwana, ko jums irr tas debbesu Tehws rohkâ eedewis, jums tehw' un mahtes gohdu nowehledams. Apdohmajeet, farvus Deewa dohtus behrninus mihledami, ka jo dahrgu mantu ne warrat winneem gahdabt, kâ labbu mahzibu; jo labbu mahzibu eedabbujis jaunâs deenâs, peeteef us muhschu muhschibu, un derr ne schinni pasaulê dsihwojoht ween, bet wehl aisgahjuscheem swehtâ muhschibâ; jo labba mahziba irr ta weeniga manta, kas naw mirstoht jaatstahj, bet kas aiseet zilwekeem lihds, lai kur gahjis. Tapehz palihdseet, zil ween sinnadami un spehdami, ne kahdu mantu ne taupidami, palihdseet skohlmeistereem pee winnu ammata kohyschanas, jo winni weeni paschi, bes juhsu labbprahtiga paliga ne neeka ne eespehs isdarriht. Apdohmajeet, ka Deews prassihš kahdu reisi aisgahjuscheem winna preekschâ, atbildeschanu, kâ buhseet kursch katris gahdajuschi preeksch juhsu behrnineem. — — —

C. Zeenigeem Kursemmes Muischneeku Rungeem.

Ne nemmeet, zeenigi lungi, par launu, ka juhs peeminnu beidsamus schinni preekschrunnâ. Juhs jo sinnat no Deewa wahrda, ka tee pirni buhs tee beidsami un teem beidsameem buhs teem pirmeem buht. Tâ arri juhs. Lai teitan tee bei-

dsami minneti, bet tee pirimi buhseet un palikfeet pascha Deewa nolikti gabdataji un lautinu glahbeji. Un tapeh3 it beidsot jums nolceku kahdu luhgschanas wahrduu, no farwas nabbadsibas zitta ne neeka ne eespehdams neds farwâ wallâ turredams, kâ scho labbu wahrdu ween, bet to arri sinnadams, ka beidsams wahrds, kas nahk no firds, eet pee firds un pastahw firdi.

Kurseminnes zeenigi fungi irr no tehru-tehru-tehweem un no simteem gaddeem bijuschi, un irr wehl taggadiht, un buhs arweenu ween farweem lautineem ne par fungeem ween, bet par tehweem arridsan.

Jums irr, zeenigi fungi, walbiba rohkâ un warra arridsan pee palihdseschanas un glahbschanas wiffadâ wihsê. Tapeh3 ne warru zeest, juhs luhgt zil ween spehdams no Deewa puffes, lai peeliktut scho jums pascha Deewa nowehletu warru pee labbu skohlmeisteru un skohlu pagahdschanas, kâ jaw essat eefahkuschi darriht, tehwa prahtu turredami. — Man buhtu kauns, juhs gribbedams mahziht, kas paschi essat papillam mahziti un gudri fungi, ka labbaki ne warrat, zil es prohtu, gahdaht par farweem lautineem, kas irr jums pascha Deewa eedohti, ka labbu mahzibu teem nowehledami; jo labbi mahzihts zilweks, to sinnadams, kas nahkaks winnam darriht

fawâ Deewa noliktâ kahrtâ un weetâ, tas arri to isbarrihs jo lehti, jo labbi, jo muddigi un jo ar labbu prahtu, no pascha Deewa to sinnadams noliktu, lai arri jo buhtu gruhts. Un kahds leels labbums jums atleksees no tahdeem klausineekeem jaw schinni pасаules-buhfchanâ, bet kahda neisteizama fwehtiba wehl tur winnâ fwehtâ muhschibâ, fur jaeet, lai kad buhdams, bet wisseem tâ kungeem kâ laudim, un fur aisgahjuscheem buhs jadohd wisseem atbildeschamu preeksch Jesus Kristus sohga frehlla, kungeem no sawas waldbas un gahdaschanas, un laudim no sawas klausibas.

Nowehleet, zeenigi kungi, ka noleeku scho masu grammatinu juhsu gahdigâ rohka, gribbedams labbpraht jums parahdiht — wehl wezs Kursemmes mahzitajs no wezza slakka buhdams, kas wehl Leelukungu-laikâ peedsimmiis — pehz wezz un wezza ceradduuna no tehwu tehweem un it no sirds sawu pasemmigu gohda prahtu, ar fo, wezzumu peedsihwojis, ir dohmaju nomirt ar Deewa paligu

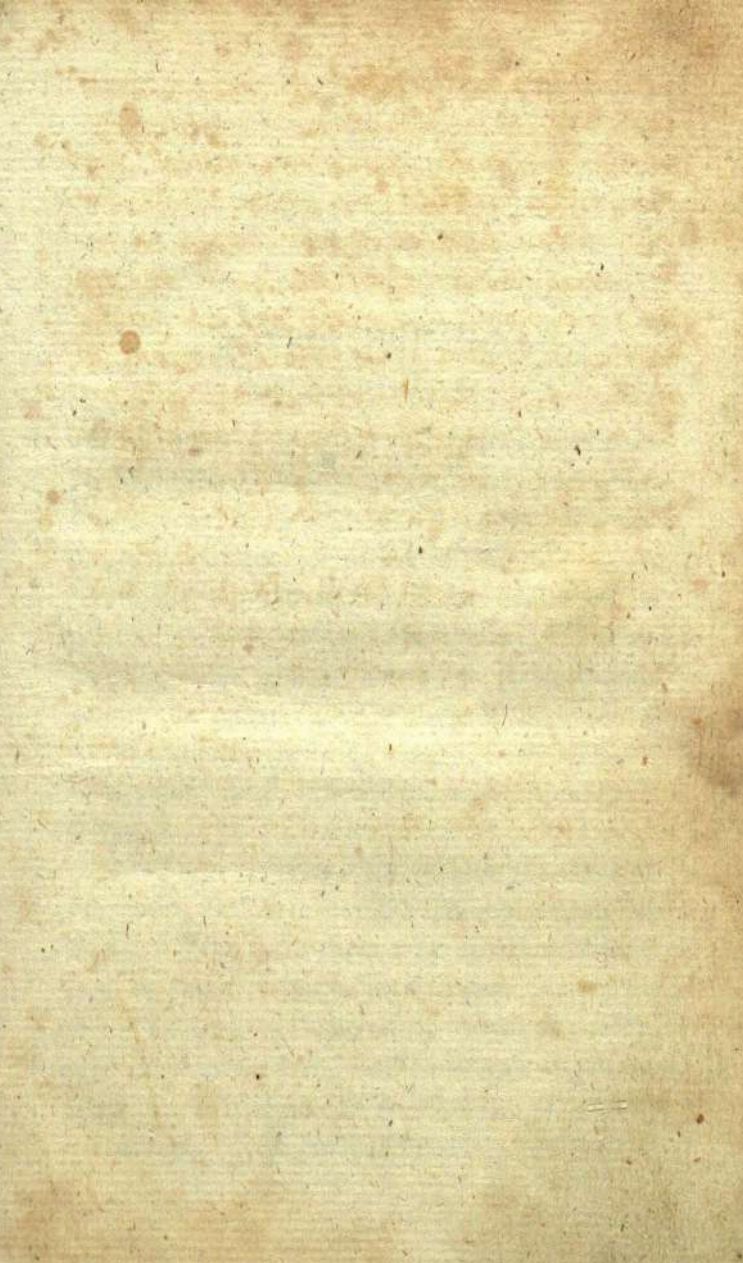
Zeenigi Kungi

Juhsu pasemmigs klausineeks

B a u m b a c h,

wezz Skrundees mahzitajs.

Virma nodalka.

Skohlmeisters.

Skohlmeisters Prizzis, lai knappi pahrtizzis, bij lohti gobdigs un peetizzigs zilweks, un newarreja var winnu atrast ohtru jo labbu. Veelaku preeku ne pasinne, ka ar behrneem darritees, un tapeh3 arri wiinam isdewahs ammat3 labbi, un warreja dandi fo labba pasiht no ta. To redsedams Prizzis dewahs meerâ ar sawu knappu pelau, un turrejahs tif lainnigs kâ fehniensch sawâ waltibinâ, jo tã bij eeraddis nosaukt sawu salmajunta masu istabu, sawu dahrsu un sawu skohlu.

Tas fahtu puddurs, fur skohlmeisters Prizzis darrijahs, stahweja gauichi kalnainâ un tufschâ weetâ. Scho starp mescha un plifkeem kalneem leijâ ar sawu melnu basnigas-tohrni, un ar saweem wezzeem nosuhnoteem juunteem par kalnataktu apmahkola deenâ nahkdams, virmureist eerandsijs, Prizzis gauichi sarahwahs, un palikke itt behdigs. To iebaidijahs wihrs, kad dakbuja

redseht to nekohptu wezzu istabu, fo winnam eerahdija par mahjas-weetu. Nammu durwju preekshâ bij dumberis un par to dumberi bij amini nolikti, un par tecm lehkadams no weena us ohtra, tik fa warreja wihrs namnâ eetikt. Istabâ eegahjis scho atradde gauschi tumfschu. Greesfi bij nolikti ar appalcem kohkeem un melli nokuhpuschi, grihda bij ispuiisi, un par maseem wezzeein lohdsineem knapvi wairs warreja gaischuunu eeraudsicht, jo ruhtes bij pagallam wezzuna maitatas. Skohlas-istabâ ne mas ne bija labbaki. Dahrs gan bij labs leels, bet pagallam nolaisis un nekohpts ar weenâhm sahlehin noaudsis, fâ plawa. Restteem kahdeem kohzineem bij labbi augli, tam wairumam bij gandrihs tâ fâ mescha-ahboli, un zitti jaw bij tik wezzi palikfuschchi, fa raddahs winneem wairaf fausu ne fallu jarru. Skohlmeisteris gan sarahwahs, bet atkal aisnehmahs ahtri. „Ur Deewa paligu, tâ fazzija drohsch, tam buhs wissam palikt labbakam“

Winsch usnehine farwu ammatu strahdaht ar gudribu, preezigi un ruhpiigi; lihds fa winsch bij atnahjis ir pee behrneem raddahs patikschana skohlâ eet, un labbpraht mahzitees. Ne zik ilgi un wezzaki arri jaw mihleja to mihlu skohlmeisteri, fo behrni tik gauschi mihleja, un pee fa

dauds ko mahzijeēs. Draudse klausija, ko skohlmeisters luhdse pasemmigi, un apsohlijahs weenprachtigi skohlas-nammu ūstaiſiht par jaunu. Pats skohlmeisters, kad bij skohla nobeigta, strahdaja weenadi ween dahrsā; kad ween wallu turredams skohlmeisters bij dahrsā redsams. Tur pohse wezzus kohkus, jaunus stahdija un pobteja; ūbrakke dohbēs, eesehje wissadu sehflu, un stahdija stahdus. Dahrsneeka dehlē buhdams winsch ſapratte wiſſu dahrsa-darbu, un arri winnam bij patišchana pee ta. Ir to leelu dumberi, kaš kâ pohrs stahweja namma preeſchâ, un weenu krumu apauguſchu kalnu, kaš bij blakkam dahrsam, un skohlmeisteram bij atwechlehts, ir ſchohs abbus winsch isdarrija augligus. Ko ween eesehkdams, wiſſ winnam isdewahs, un nu bij wiſſapfahrt jaunam skohlas-nammam tâ ſakkeht jauna raddiba, weens pats jauks un augligs dahrs.

Pehz trin gaddeem Prizziš aiſgahje ūš pilſatu pahrweſt ſawu bruhiti. Šchi bij Lihse Pabehrse wahrdâ, un winna bij labbi mahzita, ſaprat-tiga un deewabijiga jumprawa. Winnas nelaiſka tehws bij bijis par teeſas ſkrihweri, un winsch bij winnu gauſchi labbi audſinajis. Tahs kaſſas iſturreja pilſatâ, pee tehwa brahla, kaš bij dſeedatajs. Lihſite jaw bij redſejusi to skohlas-

nammu preefsch labdeem trim gaddeem, un to atzerredamees palikke it noffummusi. Prizzis gan wannai teize, fa nu tur esseht wiss palizzis labbaki, bet wianna to labbi ne gribbeja flausiht, un aisgahje it ar bailigu sirdi wihram libdi.

Bet fâ plehte azzis tur aisgabjusi. Kur bij redsejst preefsch trim gaddeem dumberi namma preefschâ, tur nu bij smukka salla sehts-sehta, un rindês ween stahweja smukki jauni un saltokhni kohzini, kam jaw bij zitteem sarkani abbol-schi un seltaini bumbeerischi. Skohlas-noms gan wehl fa bijis ar salma juntu. Bet wannam bij smuks jauns seltans junts un seenas bij gaischi fillas nomahletas, un tã winsch bij gauschi jauks usskattams. Skohlmeisters aisbildinadamees fazzija us sawu jaunu seewinu, fa, chkas-seenas pa plahnas buhdamas, newa usdrihstefuschti smaggu dakstinu-juntu zelt. Bet Lihse atbildeja: — Ir salma pajuntã dsihwosim meerigi un preezigi, ja tikkai Deewu mihlesim un dsihwosim weenrahtigi un saderrigi sawã starpã.

Nu schi eegahje istabã — un jauni brihnumi rahdijahs. Lohgi bij spobschi un gaischi, it fã ne mas ne buhtu glahses cekschâ, un jauka skattischana bij no winneem us dahrsa. Seenas bij tik bal-tas fã sneegs, un istabas-grihda bij jauna un lohti skaidra. Pee weenas seenas bij skohlnei-

stera rakstams galds, tur stahweja grabimatu-
 skappis wirtsu ar glabicha-durwim; wee obtras
 seenas stahweja labs flaweris. Schis bij tapat
 fa ir rakstams-galds sp hichi brubus no lagda-
 kobka istaisibts. Par wirtsu grabimata-skappim
 karrajabs gauschi smukka bilde, rahdidama to
 deewigu behrnu-draugu kas sauz masinus wee
 sewis; pabri flaweeris bij pakabrta wehl weena
 tikpat smukka bilde ta rahdija swehtu Jezible, kas
 irr ehrges isdobmajusi; bet prettim durwim
 lohgu starpa, tur bij pakabrta pawissam smuk-
 kaka bilde rahdidama swehtu jum.rawu Mariu
 to Deewa-behrninu flehpi turredama, un win-
 nas draugu Jahsevu. Schis smukkas bildes, ar
 turnschi brutneem rahneem, no tahda pascha
 f. hka fa ir rakstams-galds, un flaweeris, wee
 baltas seenas pakabrta bij gauschi jaukas uskat-
 tamas, ta fa wissa sirds preezajabs, un winnas
 gauschi puschkoja istabinu, fur eekschâ wehl stah-
 weja, bes tahm isteiktahm mantahm, weens
 galds, kas bij apwiltis ar fallu wassadohgu, un
 feschî krehli ar salmeem ispihti. Skoblmeisters
 bij schabs leetas nopelnijis wehl pilfata behrnus
 matzidams, zittas winnam arri bij schinkotas
 no pateizigeem skoblas-behrneem. Katra lohgu
 stubri wehl arri stahweja puffu-pohds ar seedo-
 schahm puffehm.

Skohlmeisters sazija, ka gan Lihsitei nepatif-
 schoht tahdâ istabâ kam balti wittetas seenas, ee-
 raddusi buhdama mahletâs istabâs stahweht, un
 schezloja ka ne bij winnam nekahds speegelis.
 Bet Lihsite atvildeja tâ: „Schihš puffes kas
 muhsu pohdôs secd labbaki wehl puschko istabu,
 ne ka mahletas puffes ko redsam baggatu nam-
 môs pee seenahm, un wehl scheem naw tik jauka
 smarscha kâ muhsu puffitehm. Par speegeli ne
 behdajohs. Schi jauka bilde, kas mums dohd
 redseht to deewigu behrna-draugu, un wehl jo
 wairak ta, kur eeraugam to swehtu jumprawu
 ar sawu Deewa-behrninu un ar sawu draugu,
 tahs mums rahda wehl jo skaidri ne ka speegelis,
 kahdeem mums nahkabs buht. Un swehtas Ze-
 zihles bilde pazehlufi sawas azis us Deewa deb-
 besim, to rahda mums kâ speegeli, ka irr musih-
 kis Deewa dahwana, tapehz zilwekam eedohta,
 lai pazillatu winnu firdis us debbesim.

Nu eewedde skohlmeisters sawu Lihsi dahrsâ.
 No dahrsa-durwin lihds ohtram dahrsa-gallam,
 kur stahweja leela ahbele, bij plats zeksch notai-
 sichts ar smalkahm grantekim nokaisichts. Tai
 dahrsa-puffe, kas bij jo klahtaki pee istabas, tur
 faknu-dahrs ectaisichts, un zaur zaurim tur bij
 smuffas taisnas dohbes nomestas, un tur auge
 wissadas faknes kuplas jo kuplas, jo winnas bij

labbi kohptas. Dhtrapusß dahrsâ bij kohku-
dahrß; tee wezzaki kohki bij wiffi auglu pilni, tâ
ka bij jastutte; un arri jauneem kohzineem, ja ne
wairak, tomehr pa pahreem jaw bij abbolischi
woi bumbeerischi, un winnu starvâ auge branga
sahle. Dahrsa stuhri bij kahdi desmits bischu
kohzini. To kalnetu kas bij apaudsis, kad skohl-
meisters atnahze, ar kruhmeem, to bij nopohsis
un apstahdijis ar appihneem rindês ween, un
smukki un kupli schie bij auguschî pee sawahm
maifstehm turredamees, un starp winnu lap-
pahm taggadin eeraudsija skohlmeisters ar sawu
seewinu wakkara debbesi, kas bij tâ kâ noseltita.
Lihse apsehдахs abbeles paehnâ us benki, ap-
mette azzis wissapfahrt dahrsam preezadamees
par Deewa swehtibu, un wihrina darbu, un faz-
zija: „Pateesi tè nu warr redseht dabbuht, to
warr padarriht, kas wihscho strahdaht. Lai
buh tu pahrtifschana jo knappa, bet ar tikfuschu
strahdaschanu, un ar gudru padohmu, ja Deewß
mihl, leeliskam winnu warr wairoht. Lawß
darß irr isdarrijis scho tukfnesi par tahdu weetu,
to warr nu nosaukt par Paradihsi.“

Nu eegahje skohlmeisters ar sawu Lihsi skoh-
las-istabâ. Behrni tur bij sagahjuschi swehtdee-
nas-drahnâs. Wiffi nodewe labbas deenas mih-
la skohlmeistersa seewinai, it ar preezigahm azzim,

un winnai par gohdu eesahze mesdinu wilft. Puiſiris weens, baltu jehrutinu us rohkahin tur-redams, un meitene ar pahri balteem balloscheem, preeſtahjahs pee ſkohlmeiſterenes to luhgdami lai ne ſmahdetu ſcho dahwaninu, kas nahkoht it no beſwiltigas ſirds. Jkkarris no zitteem ſkohlabehrneem bij winnai atneſſis jeb kahdu ſeedu, — zits gaili, zits pautu-wahzeli, zits ahbotu-kulliti, zits meddus-pohdinu ar ſkaidru, ſlahru meddutinuu jo ſlahru ne ſelts, zits ſweeſta-bundu!iti ar dadichu-lappahin noſlahtu, un ka waſſs tif dſel-tens, zits linnu-gotrſtiti, ka ſihds tif balts un mihkſs, jeb arri ka to behrninu matti kas bij winnu atneſſuſchi. Lihſite ar aſſarahin preezajahs. Za ſazzija: „Es taggadicht ka nahku no ſinukka dahrsa, bet te eſmu eegahjuſi wehl jo ſinukka, kur eekſchâ mihki behrnini kâ puckites un kohzini aug un ſeed, kahdu brihdi rahda labbus auglus doht.“

„Pateſi, tã ſazzija wezzais mahzitajs, kas arri bij atnahjis, pateſi tã irr gan! Lai Deews dohd ſawu paligu man, un mannam us-tizzigam lihdsſtratdneekam, pareſi kohyt ſchohs jaunus augunus, un iſſargahnt no maitaſchanas. Karrai ſkohlai buhs Deewa dahrsam buht, kur eekſchâ ſeed deewabijaſchana, newainiba un wiſſi tiklumi.“

Ohtra nodalka.

Stohlmeistera gaspaschas jaunuma gaddi.

Lihse bij teefas-sfrihwera meita. Mahte jaw bij nomirrusti jaunai. Tchwos wairs neprezzejahs, bet paturreja to paschu meitu par sainneezi, kas jaw pee winna bij deencjfi nelaita gaspaschas laika, un bij atrasta tappust no sennejem gaddeem ustizzama un taisna. Lihse bij weendos gaddos ar zeeniga kunga jaunakas preilenes pilli, kas bij Lenohre wahrda. Pee schabs Lihsite bij zaurahm deenahm, un winnai bij nowehlehts ir tad tur buht, kad preilene tikke mahzita no stohlmeistereem, un arri dabduja mahzitees lihds ar kungu meitas wissadus seewischkahm derrickus rohka darbus. Abbas, ta kunga ka sfrihwera meite, turreja leelu draudsibu fawā starpa.

Weenreis. gaddijahs kungeem pilsatā braukt, kur gaidija leelu-kungu nahkam. Lenohre preilene bij gauschi flimma bijust, un wehl ne pagal lam atlabbinajusees, un tapeh3 bij japaleek mahjās. Kambera-jumprawa tappe pamesta mahjās preilenei par awkohpschanu, zitta saine aisbraufusi bij kungam lihds us pilsatu. Jumprawa isluhdsjahs no preilenes par kahdu juhdsi semmes

aiseet pee leela zella mallas, gribbedama redseht dabbuht, kad leelskungs aisbrauks garra'n; un preilene to palaide it labbpraht. Ir zitta pilles-faine un wiffi mahju-lauidis steidsahs tikt leel-zella mallâ. Lihsite gan arri buhtu warrejusi tehvam aisbraukt lihds us pilfatu, bet labbaki gribbeja palikt pee preilenes. Bet ir pee preilenes ne dabbuja buht. Bezza meita mahjâs bij gauschi palikkusi slimma, un Lihsite scho gauschi mihledama pee winnas bij palikkusi mahjâs.

Lenohre preilenei, weenai pilli atlikkuschai, palikke garsch laiks, un tapeh3 eegahje dahrsâ. Tai deenâ bij gauschi jauks waffares-laiks. Winna raudsija sawas pukkes, ko bij pagallam aisnirsusi slimmâs deenâs. Pukkes fenn neleetas gandribs buhtu nowihtuschas; preilene leijamu traufu panehmusi, aisgabje pee akkas uhdeni smelt. Wehl no sawas slimmibas bes svehka buhdama, gauschi bij jayuhlejahs leijamutraufu peesmelt un iszelt ahra. Tai publedamees passlihdeja kahje, un eekritte dsillâ uhdeni. No leelahm isbailehm un aufstuma tulihht palikke bes sinnas.

Lihsite patlabban stahweja pee lohga. Schi redseja preilenei uhdeni eekrihtam, un dsirdeja ka plunksteja eekrittusi. Tulihht sahht faukt zik warredama lai glahbj, un patti gribbeja skreet dahrsâ. Bet par

nelaimi pirimi dahrsa wahrsti, fur veegahje klah, bij
 aisflehgti. Nu steidsahs pilles sehts sehtâ kluht, ar-
 ween saufdama pillâ kahlâ lai glabhtu. Knappi
 wairs warredama atpuhstees nu peetappe pee af-
 kas. Preilene bij uhdens dibbenâ pagrimmuffi.
 Bet ar nabwi zihstidamees wehl weenu reisi pa-
 schohwahs us augschu un pasteepe weenu rohku
 ahra. Lihse nokehre preilene pee rohkas, un is-
 dewahs winnai to iswilkt. Bet preilene bij pa-
 mirruffi, azzes bij zeetas, un bij ta kâ mirrohnis.
 Lihse darrija fo ween sinnadama lai atdsihwo-
 tohs. Un pehz kahdu brihdi preilene atdarrija
 azzis, un ilgi us Lihsti passattijsees, it ka to
 gribbedama passht, tai paspeede rohku, bet wehl
 runnaht ne warreja. Kad nu jo wairak atneh-
 mahs, tad Lihsite to aiswedde pamasam atpakkat
 us pilli un guldinaja to gultâ. Gultâ fassilluffi
 atspirge no jauna. Winna raudaja no pateizi-
 bas un mihlestibas us Lihsti ta fazzidama: „Tu
 man effi isglahbusi no nahwes, un zauru sawu
 muhschu terb par to buhschu pateiziga.“ „Pa-
 teiksim abbi diwi Deewam. Utbildeja Lihsite;
 Winfeh irr juhs isglabbis.

No ta laika preilenes mihlestiba jo deenas
 jo wairojahs. Preilene wairs newarreja pah-
 tift bes Lihses ne weenu brihdi. Abbas winnas
 kohpâ strahdaja, gan preilenes kambari, gan

dahrja-buhdâ douds stundas par deenu. Lenobre preilene nekad pazeereht ne isbrauze sawu mihsu Lihšiti nepanehmusi lihds, un us to dohmaja arween ka tai buhtu warrejusi preeku darriht. Tâ fahšibwoja daschu gaddu, kâ mahfes, wee:prah-tigi kohpâ. Abbahintahm bij gohdijs un lehnijs prahs, un tahdâ prahâ zitta zittai mihslestibu rahdidamas, un faherrigi dšibwodamas, jaw sčhi pasaulê tâ dšibwoja, kâ engeli debbefis.

Par to starpu bij karsch zehlees ar Sprantschu semmi. Genaidneeku karra spehki atwahkajs jo tuvu. Zeenigs Lindenbergu kungs apdohmaja jo gudri darriht, un aismuffe ar sawu pamihliu us Wihnes wilsatu. Lenobre preilene ar affarahm luhdse Lihšiti lihds aisbraukt us Wihnu. Zik ween tai bij wallodes-spehks (muttes) tik arri runnaja gribbedama Lihšiti us sawu prahtu greeft. Sčhè palikkusi ta runnaja, sčhi semmê, ko ne zik ilgi buhs eenaidneeka karra-spehki pahrnehmuschi, tew ne kas labs newa gaidams. Kas sinn kâ wehl tew ees. Tik lehti pateesi atpakkal ne nahksim, un tadehl newarresim preeksch tewis gahdabt. Bet tur, zik ween sinnadami, gahdasim tawu laimi. Nahz mihta Lihšite luhdsama, nahz mums lihds“

Bet Lihšite atbildeja: Deews, kas irr debbefis, tas to sinn zik labbprahnt jums brauktu lihds.

Bet newarru farwu mihtu tehwu atstahf. Kas winnu kohps? Muhsu wezza ustizzama meita nomirruſi. Nawa winnam atlizziſ it neweens, fà eſ ween!“ Lenohre preilene iſtahiſtija winnai kahdi jaukumi tur tai. keiſera pilſatâ, kahdas iſluſteſchanahſ un kahdi preeki Wihtneſ pilſatâ. Bet Liſſite atbildeja: „Al kahds preekſ man warretu buht no ſchahda trohksna, tik tahli no ſawa wezza ſlimmiga tehwa buhdama, un ne ſinna-dama fà winnam eet. Man buhtu jamirſt no behdahm!“ Lenohre preilene wehl fazzija tà: „Bet wehl taſ irr arri tew jaapdohma. Kad mehſ buhſim aiſbraukufchi, tad aiſdarrihſ pillé lohgu-ſlehguſ, tad wianna ſtahwehſ tukſchâ, un ne daudſ tarwu kahrtu tu dabbuſi redſeht tè atnahkam. Pa mahjahm wairak ne dabbuſi redſeht, fà ſemneekuſ un ſemueekuſ puiſchuſ, un kaſ ſinn kahduſ ſweſchuſ karra wihtuſ. Bet pilſatâ, tahda labba iſmahzita un tahda ſinukka noauguſi buhdama, ta buhſ lehta manta ka dabbuſi it labbu wihtu.“

Liſſite atbildeja: „Kad naw manſ mihtaiſ tehws labbi pahrtizziſ, ir eſ negribbu it nekahdu, kauft ir jo labbu pahrtiſſchamu.“

Ir Lenohreſ preileneſ mahte, Lindenbergaſ zee-niga labbpraht buhtu gribbeſſi lai brauktu Liſſite lihdſ us Wihtneſ pilſatu. „Mahz, Liſſite lihdſ, tà

fchi sazzija us to. Mannai meitei it derr un no-
teef sweschâ semmê tahda labba draudsene un ap-
kohpeja; un es gribbu tewi turreht lihds ar sawu
meitu, un buhs tew arween redseht, fa buhschu
tew tãpat kã tawa mahte.“

Bet Lihse atsazzija affaras raudadama, fa ne
warroht, lai arri jo firds winnai sahpoht, at-
stahht tahdus zeenigus fungus, kas rahdijschi tah-
du mihku prahtu — bet ne warroht pamest sawu
wezzu tehwa weenu, tahdôs neincera- un karrã-
laifôs.

„Tew irr taisniba gan, mans behrns,“ tã tai
sazzija zeeniga mahte, „Deews lai tewi apfwehti
par to, fa tu effi tahds labs behrns. Paleezi
pee sawa tehwa, un isdarrees winna wezzuma-
deenu preeks un meerinaschana un mihliga koh-
peja. Bet ja Deews atãizinatã tawu teh-
wu, tad tew ne buhs atlifht bahrinei. Tad tu-
liht aisraksti man grahmatu, un es gan tew gah-
daschu pee muns fa warrefi tift; un tad es
gribbu buht tawa mahte, un mannai meitei buhs
tawai mahsei buht.“

Patlabban nu bij ir ta deena atnahkufi, fa bij
jabrauz prohjam. Lenohre preilene un Lihsite
isfchlihrãhs it ar affarahm. Ir zeenigai mahtei
pabirre affaras par waigu, redsedama scho jaunu
draudsenu mihlestibu. Un pascham zeenigam

fungam bij waigs japagreesch fahnds, affaras gribbedams slehpt. Bet Lihsite pawaddija lunga fareeti ar azzim lihds schi pasudde kalnu star-pâ. Winna raudaja tif stipri, ka finuffas azzinas bij it nopumpuschas, un galwina tà seh-peja, ka bij jaeet gultâ gulleht.

Lihsite nu dsihwoja pee sawa tehwa it meeriga, un apkohpe winna buhschanu. Urween winnai bij darbs, un tapeh3 ne kad ne bij garsch laiks, lai arri pils un pilles-dahrst, tà kâ mehra poh-stiti bij tuffschi. Tâ pagahje wessels gads. Tai atnahje behdu-sinna, ka bij pats zeenigs kungs nomirris. Dehla winnam ne bija un tapeh3 nu kritte pils raddineekam. Schis, no karra baididamees, to pahrdewe. Labbibas kuptsche, kas bij, karram labbibu gabdadams, palizzis bog-gats, nopirke pilli, un dauds tur ko pahrgrohsija zittadi, ne kâ bij lihds schim bijis. Lihsites tehws tur bij lihds tam laikam bijis par muischas-fungu, to atlaide us dussu. Nu tam bij muischas-funga ehrbergis ja-atstahj, un winsch nohmoja weenâs mahjâs istabu, un diwi masus kambarischus, un kufnu. Jaw gan masu schehlastibas-lohni dabbuja, un to paschu, nemeerigu laiku labbad, ne ikreis3 ihstâ laikâ. Winnam buhtu bijis bads jazeesch, bet Lihsite usturreja sawu tehwu, no sawu rohku darbeem. Winna

labbi sapratte sirahdaht wiffus feewischfahmnah-
 famus darbus, un nu sehdeja zaurahm deenahm
 un naktim woi pee rattina, woi pee schuhwekka,
 woi arri pee addikla. Pee ta wehl winna bij sa-
 prattiga un gahdiga fainneeze, un nu tehwan
 us wezzuina deenahm, paldeews Deewam! ne
 kas ne trubke.

Wet jo wezz jo palikke wahjfeh. Papreeksch
 no itabas wairs ne drihtsteja isect lauka, un bei-
 dsoht bij jaantl pawiffam gultà ween. Lihsite
 apfehpe sawu wezzu un flimnu tehrou, ka bij
 darriji arwzen, ar mihlu behrna prahtu. Dauds
 naktis bij pee winna jawabke, un pee ta wehl schi
 sirahdaja zaurahm naktim preeksch tehwa Deewu
 kuhadama. Dauds reises tehwan palikke firds
 mihksta, scho sawa behrna mihlestibu eeraudsijis,
 un assaras raudadams sazzija ta us to: „Tu
 manna mihla meitina man darri dauds labba.
 Wet atzerrees mannu wahrdu. Deews schahdu
 sawu behrna-mihl. sibu ne pamettihs, ne atmak-
 fatu. Terw ees pateesi it labbi.“ Ta wehl
 tehws bija teizis, to paschu nakti, kad bija no-
 mirris.

Lihsite nu dohmaja, ka bij tehws nomirris,
 aiseet pee zeenigas mahtes. Wet til ka bij bei-
 gusi rakstibt sawu grabmatu, fo dohmaja zeeni-
 gai mahsei aistraidht, dabbuja no Lenohres prei-

lenes, fawas draudsenes, it leelu behdu-sinnu-grahmatu. Zeeniga mahte bij arri nomirruft, bet ne tikween, bet bij arri pamettusi fawu meitu leelâ truhkumâ. Karra labbad tâ ne bij senn laifôs dabbujfi fawu naudu, kas bij jadabbuhn pehz nelaika zeeniga funga liffuma no Lindenberga pitê. Nabbadûite preilene nu dsibwoja pee wezas tehwa-mahses Beemeru-semmê, un schi bij gauschi lepna, sibksta un dusniga. Preilenei bij winnai jadeene kâ par meitu. Grahmata bij peerakstita ar behdu-nopubschanahm ween un skaidri rahdija, ka effoht winnai gauschi gruhtas deenas.

Nu rebsama ka bij Lenohre preilene patti palikkusi bes tehwa un mahtes, un pee winnas nu ne bij ne kabda eefchana, schi aisgahje pee fawa tehwa brahla, kas bij dseedatajs un Hilmers wahrda. " Schis winnu fanehme it ar labbu vrachtu, un bij winnai par ohtru tehwu. Lihsite bij labbi mahzita un gudra, un no skaidra tikfuma, un fauniga un vaseinniga, un pee ta gauschi smukka, un slaika no auguma, un tavehz ne bij ne zil ilgi un atraddahs jauni turrigi fungi no pilfata, kas scho kahroja par seerwu. Winna buhtu warrejusi dabbuht it baagatu wihru. Bet jaw bij eemahjojees winnas firdi nabbaga skohlmeisteris Ehrmannis, fo bija dabbujfi pasiht pee

farwa tehwa brabli. Schis gan ne bij nekahds nandas-wihrs, bet labs, gohdigs un taisns zilweks. Tapehz schis bij winnai patihkams preefsch wisseem, bet tapehz arri wehl, fa bij winnam skohlmeisteru-aminats, jo schi turreja scho ammatu gauschi dahrgu, lai arri zitti to sinahde.

Bet papreefsch ta prassija tehwa-brabla vadohmu, fo buhs winnai darriht, un schis bij to ar meeru, fa pee skohlmeistera eet gribbeja. Winsch sazzija ta: „Schrmannis irr gan nabbags no pasales-mantas, bet winsch irr baggats no zittahm mantahm, fas par winnahm jo dahrgas. Winsch irr deewatizzigs, un prahfigs wihrs, un it no labbas firds, un beswainigs wissâ sawâ dsihwoschanâ. Winsch zitta ne gribb neneeka, fâ farwu ammatu ween, un scho tikfufchi fohydams winsch pastrahda dauds labba. Winsch gan dauds ne pelna, bet tikdauds, fa, gudri kaupidams, un gohdigi dsihwodams, warr pahrtift. Nums irr abbeem weenads prahts. Un tew buhs laine ar winnu dsihwojoht. Lai irr nopelns buhs knaps, bet Deewa swetziba atlihdinabs. Tahda behrna miblestiba, fâ tu effi parahdijusi sawam wezzam tehwan, ta irr tahda baggatiba, fas isdohd leelus auglus.

Trefcha nodalla.

Skohlmeistera pamihlie.

Ehrmannis un Pihsite bij it laimigi un preezigi tai skoblas-nammâ ar smukku baggotu dahrsu atnahkufchi. Abbi Deewu mihleja no wiffas firds un tapehz eeraudsija ikdeenas fo preezatees par Deewa mihlestibu, un winnam par to pareift. Abbi firsniigi mihledamees, un eeraddufchi no jaunahm deenahm sawu firdi waldiht, nekats winni nedabbuja zits no zitta dsirdeht laumu wahrdu, bet fadsihwoja meerâ un faderribâ. Abbi winni bija gaufigi un gahdigi, to ne eekabroja, kas ne bij dabbujams, un to ne pirke, kas ne bij sobti wajjadfigs, un topehz bij arwcnen ar meeru ar to, kas bij pee rohkas, un wehl winneem atlikke ir fo nabbadsineem doht, ir wehl aistaupihht kahdu graffi, lai bij gan mas fo pelnija.

Arween bij abbeem darbs, un tas wairoja winnu laimi. Skohlmeisters bij neapnizis wee sawa ammata darba, jo tas winnam darrija preeku un bij winnam par patifschanu. Pihsite waldija mahja-buhfchanu, un tur bij fo statti-tees. Wiffur bij spohsch un skaidrs, un wiff sawâ kahrtâ. Kad pabeidse skohlmeisters skoblu tad atnahze Pihse us kahdu stundu, un eerahdija meitenehm addiht woi schubt, un isteize tahm

wehl daschu derrigu mahzibas-mahrdu, woi arri padseedaja ar tahm kahdu jauku dicesminu. Kad bij Lihsei wallas, tad addija woi arri schuje par naudu, un ta nopelnija daschu naudas-rehrdinu. Winna arri palihdseja sawam wihrinam pee dahrsa-fohpschanas. Kad bij skohlmeisteram kohli japohte, woi japadarra zitta kahda kohlu-fohpschana, tad peewahke no leelafajeem skohlas puischeem, lai dabbutu noredseht schahdu derrigu darrischanu la jadarra; skohlmeisterene atkal eerahdija kahvostu-dahrsa meitenehm, kas tur darrams. Ta sawu deenu tikluschi pawaddijschi winnu firds bij it meeriga. „Nekad newa zilweks jo laimigs,“ ta zits us zittu daschfahrt fazzija, „ka ohtra laime wairojis zil warredams.“

Sawu wissleelaku laimi un preeku schee eedab-buja no saweem pascheem behrnineem, ar fo fwohs bij Deems apfwehtijis. Katrihnina, winnu wezzakais behrns, ar sillahm azzinahm un dseltaneem matteem, bij tihri pehz mahtes; ir Sappina us to paschu plauku isdewahs. Priz-zitis, mundrs puischelis, bij pehz tehwa dabbas. Wehl pehz raddahs jo wairak behrninu. Wissi seedeja la rohsites pukku-dahrsa, un bij sinukki la engelische. Jo palikke behrnini leelaki, un esfahze runnahht un rahdiht wezzakeem mihlestimu,

jo arri wairojahs wezzaku preeks deenu no bees
nos. Abbi zif spehdami sceedahs schobs isau-
dsinabt pa gohdam. Un fa nu scee behrnini bij
arri paklausigi, un rahdijahs pee winneem fa ne
bij wezzaku darbs pawelti bijis, tad scee doh-
maja buht debbesis.

Kad mahte sehdeja schuhdama paahbelê us ben-
fi jaukâ pawastara deenina, un masi behrnini
pee mahies kabjahn turpeja ar puffehin spehle-
dami, un le. lafi behrni schury un turp skaidi-
dami pabrihicham atezzeja pee mahies kaut fo
prassibt, un wissawfartt par mallu mallahm wiss
bij seedu un saltumu pilns, un kobfa gallâ par
galwas wirsu lastigalla padseedaja, tad schi
dauds reijahn argi patti eesahze padseedabt no
preeka. Kad jaw bij behrni isauguschil kelaki,
tad mahte winneem dseedaja ar farwu jauku balsi
daschu jauku behrnu dseesimini preekschâ, lai jaw
dabbutu manniht ir jaunab firdis, kas irr labis, un
jauks. un taisns. Un ne bij ne zif ilgi tâ darri-
jusi, un jaw behrnini palihdseja mahtei padsee-
dabt lihds ar jauneem putneem. Ekohlmeisters
ta eeraudsidams mahti starp saweem behrnineem
ecprezinakts gauichi, sadohmaja weenu jauku
dseesimini preeksch mahti un behrneem. Ta ne
bij nekahda skunstiga, bet it tahda fa tai
weetâ tai reisa notikke, un tapehz ta behr-

neem bij gauschi patihkama, un wissu firbi ee-
preezinadama.

Weenâ jaukâ rihtinâ, kad saule bij kâ usleh-
kusi un ar farweem selta starveem kalmus un leijas
apspihdeja, un nekahda mahkonite ne rahdijahs
pee Deewa skaidrahm debbesim, un lappas un
seedi, un sahlite un pukkes rassâ spihgulojahs,
rad mahte dseedaja behrneem pirmu reisi paah-
belé scho dseefininu:

1.

Jaw kalm' un leijas spohschas
Ar lappahm, seedisheem,
Wissapahrt jaukums rohnahs
No smullahm pukkitehm.

2.

Sirds asoti pasmeijahs
To ceraugoht arween,
Bet kas gan kalmõs leijās
Schohs stahdij's schahdu deen'?

3.

Kas saulei lippinajis
Scho filtu spohschumu
Un semmi dibbinajis
Us tahdu auglibu?

4.

Kas ohfoli tur stahdij's,
 Kas jauku pukki schei?
 Kas spohschu seedu raddij's,
 Kas it tà smeetees smeij?

5.

Weens weenig's tas to barra,
 Kas wissu darrij's — Deems.
 Tam rohkâ wiffa warra,
 Kas wiffas dabbas tehms.

6.

Tas stiprais Deems irr zehlis
 Schohs debbes = brihnumus,
 Ur sawu rohku wehlis
 Râ faul' tà swaigsnischus.

7.

Nolikti sawâ weetâ
 Tee katrafahrtigi
 Pee debbes jaukâ sehtâ
 Wehl staiga weenadi.

8.

Kas ween mums irr pee meefas,
 Pee dwehsel's arridsan,
 Tas mums no Deewa teefas
 Nospreestis un peeteel gan.

Tad flawu Deewam teizeet,
 Us to paskattajtees,
 Ur mutt' un firidi sweizeet,
 Kas irr tahds mihligs tehws.

Ta tij schi. Scho dseefminu wehl daudsreis ar
 jaunu preeku dseedaja pawassara jaukâs deenâs.
 Un us tahdu wihsî eedehstija schee gohdigi wezzaki
 deewabijigu prahtu sawu behrnu firidis. Ber wehl
 jo wairak ne ka jo swehti wahrdi palihdseja pee
 schahda prahta eedabbuschanas wezzaku isturre-
 schana. Behrnu firids palikke deewabijiga, un
 tapehz lehti waldama, mihliga un wissa lab-
 ba labyprahtiga, un muddiga padarritaja. Tâ
 kâ tehws un mahte bij wissai draudsei par parah-
 dischanu, kâ nahkâhs deewatizzigeem wezzakeem
 buht, un laulateem draugeem meerigi kohpâ dsh-
 woht, tâ winnu behrni bij zitteem behrneem
 par preekschshimi ka isturrahâs labbi audsinati
 behrni wissâs weetâs beswainigi un mihligi
 prett wisseem. Wezzais basnizkungs fazzija
 tâ: „Skohlmeistera pamihlie tapehz
 irr par wissahm zittahm jo laimiga,
 ka bihstahs Deewu un darra Deewa
 prahtu.“

Zettorta nodalla.

Dahrdsiba un flimmiba.

Skohlmeisters gan dshwoja it laimigi ar sawe-
jeem, bet ir winnam usgahje zeeschanas un gruh-
tibas. Wensch ir schahs sanehme, ta nahkuschas
no Deewa rohkas, ar rahmu un pazeetigu prah-
tu. Wensch sazzija ta: „Tapat ka nederr ar-
ween ka saule swihd pee jaukahm debbesim, bet
waijaga ir apmahkuschu deenu un leetus buht,
lai isdohtohs semmes augli par labbu; tapat ir
noteek zilwela dshwoschanai, ka pabrihscham
useet behdu-wehtra, ja buhs tikkumam wairotees
lai eemantotum kahdubrihd baggatus auglus sweh-
ta muhschiba aisgahjuschi.“

Weenureis usgahje tai semmei leela dahrdsiba.
Rabbiba palikke ohtru tik dahrga. Jaw ar to
pultu behrnu skohlmeisteram bij knappa pahrtif-
schana no masa nopelna. Mahtei gar winneem
bij tik dauds darrischanas, ka wairs nu ne arlikke
walla ko nopelniht ar schuhschanu un addischanu.
No ta arri bij leels truhkums. Un kad nu wehl
usgahje leela dahrdsiba, tad lautini ne sinnaja
kur greestees, un bij truhkums wissas mallas.

„Alf,“ ta sazzija weena deena mahte us tehwu,
jaw atkal rahdahs dibbens miltu-tihnei! Kur

nemfim maisi preeksch tif dauds ehbejeem? Un wehl bes schihs, dauds zitta ko waijaga. Scho-
deen pat atnesse kurlpneeks trihs pabri pasohletu,
un trihs pabri jaunu kurlpju preeksch behrneem.
Un tawi iddeenas pelleki swahrki jaw ta noneffati,
fa eeraudsicht warr katru pawedeenu. Kaut jo
gribbeischi un kaut jo strahdaischi, bet tif dauds
wairs ne warram nopelniht zil waijaga behrnus
gohdigi apgehrbt un mittinaht.“ Winna ta run-
najoht bij gauschi noskummust.

Skohlmeisters raudsija to meerinaht. Winsch
pee sawa klaweera apsehdees dseedaja scho jauku
dseefminu:

Ras Deewa waldischanai dohdahs

Pee winna turrahs tizzigi

Tam drohscha firds eeksch behdahm rohdahs,

Deews winnu usturr brihnischki

Rabb tam fa patwehrums irr Deews!

Tas muhschigi ne bohja ees.

Tee leelaki behrni un jo pehz ir patti mahte
dseedaja lihds ar tehwu un winneem palikke firds
no jauna meeriga un drohscha.

Ra dseefmina bij pabeigta, basnizkung e-
nahze istaba. Winsch bij pee slimma bijis un
garram braukdams bij dsirdejis schohs dseedam.
Un winnam bij firds mihksta tappust eeraudsi-
dams pee scheem lautineem wehl schahda tufschâ

un dahrgâ laikâ tabdu stipru palauschanu us Deewu. „Mihlais skohlmeisters, tà basnizkung sazzija, es gribbu juns pahri puhru labbibas atlaist par to paschu maksu, fa jaw lihds schin arween bij eeraſta doht. Zuhš sinnat, fa man irr pascham arri gan knappa lohne, ja ne buhtu tà, tad labbpraht juns atschinkotu to labbibu. Bet to maksu gribbu gaidiht, lihds buhs atnahkufchi jo lehtafi gaddi.

Wezzaki tà fâ behrni bij gauschi preezigi to dsirdejuschi, un pateizibu atdewe basnizkungam jo wairak ar assarahm ne fa ar wahrdeem. Ur to labbibu pahrtikke lihds plaujamam laikam, un tad palikke labbiba jo lehta. Bet schis truhkums isdewahš winneem par leelu swehtibu. Winni nu paschi dabbujuschi redseht, fa Deews palihds truhkumâ. „Lai bij truhkums leels, fazzija tehws, bet neweenam no juns mihli behrnini, neweenu reisi ne bij jaeet gulleht neehduscham. Mufsu noſkumschana bij leelaka, ne fa truhkums. Deews palihdseja derrigâ laikâ, un eedewe maiſi. Pateikſim winnam, un palausimees winnam ar jaunu jo stipru ustizzibu.“ Behrni jo eemahzijahš Deewa dahwanas zeenâ un gohdâ turreht. Jo skaidri nu ſapratte, fa Deews irr tas ihſtais maiſes-tehws wiſſeem un no ta laika jo ſirfnigi un jo labbprahtigi pecluhdſe Deewu

preeksch ehschanas un pachduschi. Nu tik eeman-
nijhs scho jauka wahrda taisnibu: „Wissas az-
jis us tewi gaida, Deems! un tu Kungs dohdi
katram sawu barribu ihstâ laifâ.“

Weenureisi atkal gulleja behrni scharlaka-blus-
fenês. Behdiga un gahdiga mahte kohpeja, gabje
no weenas gultinas pee obtras. Dauds naktis
palikke bes meega. Tehws gan winnu gauschi
luhdse lai jelle gulletu pahri stundu ja ne wairaf
par nakti, famehr winsch waktes behrnus.
Bet rubpiga sirds mahtei meegu ne nowehleja.
„Par dauds irr to slimnu, mums un irr abbeem
gar winneem kohpschanas papillam,“ tà winna saz-
zija. Un tad wehl arri mahtes apbehdinatai sirdei
tuffschiba darrija wehl jo wairaf behdas schinnis
slimnâs deenâs, fur jo derr, kad irr kas pee
rohkas, ne ka jebkad. „Ak,“ tà nopuhtahs
weenu rihtu, garru behdu nakti pazeetusi, „ak tik
dauds slimnu behrnu un ne weens grassis naw
mahjâs! Es wairs neredsu kâ glahbtees; man-
na sirds tik nesapliht.“

Tad apsehdbas skohlmeisters pee sawa klawcera
atkal dsecdadams pilas palauschanas us Deemu tà:

To, kas tew darra mohkas
Tu kriftigs wahrguli
To atwehl Deewa rohkas
Kas walda schehligi

Af atmohdees no sraubas
 Us Deewu zillajees
 Winsch gan rebs tawas raubas
 Un winsch irr mihligs Deewo.

Behdiga mahte atkal palikke meerâ, un behr-
 nini palikke atkal wesseli.

Ir schihs behdas iedewahs par swehtibu, tâ
 wezzakeem, fâ behrneem. Behrni ar pateizibu
 atsinuschî, zik daudi labba bij dabbuschi schiini
 slimmibâ no wezzakeem, nu wehl mihleja schohs
 jo wairaf ne fâ papreeksch, jo karsti, jo firsnigi,
 jo stiipri. Katrihne fazzija us sawu mahti „Tu
 manna mihla memmina, ne sawu muhschu ne
 aismirfischu, zik leelu mihlestibu man effi parah-
 dijusi manna slimmibâ! nu ruhpeschohs zik ween
 spehdama tahdu mihku mahti ne apbehdinabt ne-
 lad, es buhschu paklausiga, ne apnikkusi darri-
 schu fo man liki, un wissâs weetâs tâ turre-
 schohs fa warretu tew buht par preeku.“ Ir
 wezzaki un behrni wehl palikke jo laimigi zits zittu
 jo wairaf wehl mihledami. Ir to wehl nu dab-
 buja behrni pasiht, kahda leela schehlasiba no
 Deewa effoti wesseliba, un pateize Deewam par
 to. Tâ schi slimmiba bij tappusi winnu wissu
 laimes wairotaja.

Preekta nodalla.

Slimma mahte.

Nu atkal bij sahjis eet skohlmeisteram ar sawu pamihlie ittin labbi. Pahris gaddu ta aiesgahje, ka ne manniht ne manniija meerâ un bes behdahn. Bet nu Deews peemefleja scho labbu lautinu buhdiau it ar leclahm behdahm.

Skohlmeisters it ar preeku bij sanchmis sawu dewitu behrninu; bet mahte bij palikkusi dikti slimme, un ilgu laifu newarreja pazeltees no weetas. Bet nu jaw bij atlabbinajusees; jaw warreja pahri stundu par deenu no weetas pazeltees un pastai-gaht. Katrihnes peedsunschanas-deenâ palikke zauru deenu us kahjahm. Wehl tik stipra ne tappusi sawu eerastu darbu darricht pee mahjudarrischanahm, usmekleja salmu zeppuriti, fo bij patti jaunâs deenâs walkajusi wehl pilli dsihwodama, un dohmaja scho eedoht Katrihnitei, lai ar to appreezatohs sawâ dsimschanas gobdadeenâ. Za zeppurite sinname gan bij palikkusi gauschi wainiga. Bet mahte to pratte paglabbt, padarrija to jo masu, un nu palikke schi tik sinukfa, ka, ja labbi nepassattijahs, gandrihs buhtu warrejis scho eerandsiht par jaunu. Katrihne mattija par scho zepपुरि ar fo bij mahte tik ilgi nodarbojees, leelu preeku. Zo gan dohmaja

Fa derretu fahda falka, woi filla, woi arri far-
fana lintite, fo apseet gar zeppuri. Labbpraht
arri gan buhtu tahdu gribbejufi, un buhtu gau-
schi preezajufces, ja buhtu tehws tahdu mopyrziš.
To arri gan sinaja, ja buhtu tehwu luhgufi,
fa buhtu naudu dewis tahdu paraudsift. Bet
ne fa neszazija no schahdahn sawahm dohmahm
ne weenam. Raunaprattiga meitina ta dohmaja:
„Jaw irr mihsam tehvam dauds ismaksaschanas
preeksch saweem behrneem; grehks buhtu wehl
prassift naudu no winna deht fahda newaijadfiga
luppata, bes fa warr pahrtift.“

Mahte ar to zeppures labpischanu bij zauru
deeninu pawaddijufi it ar preeku. Bet nakfi pa-
likke gauschi slimma. Winna brehze fa gauschi
sahpoh, palikke bes spehka, un pamirre reisu rei-
sahm, ta fa jaw nu buhtu tulibt janomirft.
Tehws isbaidijahs, aisedesinaja swezzi un pa-
zehle Katrihnu. Schi pazehle zittus behrnus.
Wiffi eetezzeja raudadami un brehkdami mahtes
kambari. Zur nu bij schehluma gals. „Af
mihla memmina, ta cesauzahs weens no teem
masafajeem behrnineem sawas rohztinas pasteep-
dains us mahtes gultu, „es tewi luhdsu, wehl
ne nomirfti!“ Ir it tas masakais behrninsch
schuhpulk bij atmohdees no tahm brehkschanahm
un pats arri cesahze brehkt.

Mahtes firbi schihs waimanas pawiffam aistruhzinaja. Tehws iswedde behrnus us istaburta teikdams us winneem: „Mihli behrnini, luhdseet, af luhdseet Deewu preeksch farou mahti.“ Wiffi zeltos nomettuschees pazehle sawas rohztinas. Tehws, ugguni rohkâ turredams, usmette azzis leelam behrnu pudduram, un to eeraudstijis firds gauschi winnam sahpeja. Katrihne, to it masafu behrninu us rohkahm turredama, skaitija zitteem preekschâ: „Mihlais debbesu-tehtibt, ne atnemim mums muhsu mihlu memminau! Ak lai winna paleek atkal wessela!“ „Ja tu mihlais debbesu tehws un Deews — tâ nopuhtahs skohlmeisters sawâ firbi, — Tu redsi schohs raudadamus dewinus behrninus! Tu sinni mannas firds behdas! Tu neatnemfi mahti scheem behrnineem, jo wehl teem schihs tif lohti waijaga!“

Winsch eegahje atkal kambari, un apsehдахs pee flimmas mahtes gultu, trihzedams no bailehm un jo babs no waiga ne ka patti ta flimma, kas jaw bij palikkusi jo labba. Ar knappu balsi ta fazzija: „Zelle nebeddajees, mihlais wihrin! jaw man irr palizzis labbaki. Deews lihdschs! Dohdees meerâ un weddi behrninus gulleht.“ To darrija. Naktis aishgahje eeksch bailehm un eeksch behdahm, un ar kluffahm Deewu peeluhgshanahm.

Gaisminu austoht Katrihne aistezzeja pee mescha-fardsenes faras frusta mahtes. Schi tulihht atnahze lihds. „Nu paldeewš Deewam,“ fazzija skohlmeisters, „fa juhs atnahzat mihta zee-mene! Af jelle luhdsama paleezeet pee mannas flimmas feewas, un labbi to peeraugat. Es pasteigfchohs pee daktera tapt.“ Winsch panehne sawu nuhju un zeppuri un taissijahs eet. Bet ta flimma fazzija: „Paleez jelle, mihtais, dakters un apteeke preeksch mums irr par dauds dahrgi. Jaw mehš isnehmuschi no farwas lohnes us preekschu. Un skrihweris fazzija fa wairak ne warroht doht preeksch laika. Jaw arri man irr labbaki. Gan Deewš man lihdses bes daktera. Winsch irr tas labbakais glahbejs. Ja ne wairak wehl pagaidifim pahri deenu.

Meschafardsene arri fazzija: „Gandrihs man rahdahs fa jums irr taifniba. No ta kas jums scho nakti notizzis, man dohmaht, newa jabaidahs. Juhs wehl pee pilna spehka ne buhdama wakkar deenu par ilgu us kahjahm palikkuschi. Un tas darbs fo jums ta zeppurite darrija, lai wesselas deenas nefas ne buhdams, bet taggadiht wehl jums bij par gruhiti. Kas scho nakti jums notikkahs, tas patecsi wairak ne, fa zehlahs no schihs wainas. Es patti to esmu peegahjuse. Man bij pehrnâ gaddâ tâpat gahjis la

jums nu taggadist. Man bij dakteres nolizzis
pehrtees firta uhdent fur wissadas wesseligas sah-
les bij sawabritas. Schi pehrschana sablaina
uhdent ta man palihdseja ittin abtri. Un schih
sahles wissas aug tepat pee mums, un buhs jums
arri derrigas.

Taisnida jums, un paldeews sazzija skoblmei-
sterene. Bet winsch patš wehl ne gribbeja ustiz-
zegt. Winsch ta sazzija: „Man ta leekahs, ka
schi newa tapatti slimmiba, kas bija jums mihla
zeemene. Un wissas dabbas arri newa weena-
das, un weenadas sahles nepanes. Kas wee-
nam derr, warr ohtram buht par launu. Ta-
pehz mums wajjaga dokteri, kas to proht is-
schfirt.“ Jaw gribbeja eet. Bet tahs seerinas
ne atlaidahs paprecksch wehl raudsibt tahs sah-
les masgaschanas. „Tahs newarr it nemas buht
par launu, sazzija meschafarsene, un ja wehl
gadditohs tee waschi notiskumi, kas winnu nafti,
tab arri wehl buhs saiks dakteru mefleht. Win-
na pateize kas tahs par sahlehm un fa ar win-
nahin jadarra. Un Katrihne, kas jaw bij dab-
bujust pebrna gadda tahs lassibt (saplubst)
precksch frusta mahtes, tuliht pazehlahs un ais-
rezzeja tahs dabbuht. Skohlmeisterene gauichi
luhdse sawu wibru lai winnai lautu raudsibt glabh-
ters ar schahdu sahlu-pehrschanu. Skohlmeiste-

ram bij jawaflausa, bet to noteize, ja seewina nevalifschohr azzim redsoht labbaka par diwi woi trihs deenahm, tad ne kaweschohr, lai arri teiftu fo teifdama, glahbschanu raudsiht pee daktera. „Alf“ fazzija, „jaw mehš deemschehl par ilgi kawejshi no malkas baididamees. Mums bij jadarra, kà leef gudribas mahziba darriht: Tu liht kad flimmiba rahdahs bahraa, melle gudru glahbeju, ja tà ne darrihi lehti notiks, ka glahbejs nahks un ne buhs wairs flimneeks glahbjams.“

Sesta nodalla.

Preilene pilles kalnâ.

Katrine jawu zepuriti uslikkusi galwâ, panehme kurwiti un teize us mohti, „Satrauzifshohs pahreer, mahte, ar sablehm, tur pilles kalnâ pee wezzeem pilles muhreem tur aug winnas papillam. Masais Prizzitis fazzija: Katrine tikkai fargees, no pilles wezzeem muhreem nabsoht pa brihscham pilles preilene a: râ spohkodama. Tà nemihlojohr behruus it nemas, un lehti ta tew warretu aistift!“ Ko tu melsees, Katrine atbildeja, tee wairaf naw kà pasazinas, tahdeem neklaufigeem behrneem par baidikli iedohmati, kas gar wezzeem muhreem lohda

un tur warr lehti tapt safisti, ja trahpabš nokritiš kahdš almenš.“

Katrihne aisgabje zauri dahrsam us pilles kalnu un gar dahrsa schohgu eedama nopluhze weenu appihnu wihti ar wisseem seeceem un apsehje to gar sawu zeppuriti, un tad steidsahš prohjam.

Us pils kalnu kahpjoht gan bij jaeet brihscham par klaijahm weetahm fur smarschoja dasch-daschadas sahles faules siltumâ, gan arri par krummu ehnu. Krummš eetappufi, schi nomettahš zellšs un us debbesti passattidamees ta peeluhdse, rohztinas pazehlufi, Deewu, lai palihdsetu flimmai mahtei. To padarrijsi ta aisgabje jo tabli wehl, un tappufi klaijâ weetâ ne zif tabli no sakrittuscheem pils muhreem ceraudsija, starp zittahm ir tahš sahles šo mekleja dabbuht. Tahš pluhzoht arween, firdšdohmas bij pee Deewa; un tâ skaitija sawâ firdi: „Ufswehri, Deewin, schahš sahles, lai no tahm mihla mahte warretu palikt weffela, palihdši mums muhsu behdâš. Wissapfabrt winnas bij kluffi; wairak ne kâ sifsenischi pazirksteja, un schurp turp kahdš putnis krummu gallšs padseedaja sawu dseefminu. Kad Katrihne bij peepluhkufi sawu kohziti, tad winnai likkahš us weenu reisi ka kas buhtu nahziš. Winna passattijahš, un redsi baltâš drahnâš isgehrbtš seewischkis pamasitinam, tâ kâ no gais-

mas aukleta izēhlahs no tumscha krubma; gar galwu ta bij aptinnusi it smalku baltu drahnu, tā lā wezzōs laifōs bij mohde darriht augstu kungu preilenehm, tannis laifōs, kad wehl schi pilē bij kahjās. Zahdu bildi wehl warreja dabbuht redseht basnizā pee seenas pakahrtu. Katrihne papreeksch gan sarahwabs, bet ne dauds, un ahtri atnehmusees passattijahs teescham us to baltu preileni. Ta ne bij par Katrihnu lee'aka, un likahs tai paschā wezzumā buht. Labbā rohkā turreja masu smukku fallu naudas mazzinu ar fudraba atflehgu, un ar kreifu faturreja pakalā to spohschu, tā ka sneegu baltu smalku drahnu, kas winnai bij gar galwinu. Ta vasmehjahs tif mihligi un winna bij tif jauka no waiga, ka pabraghje Katrihnei wiffas bailes. „Manš mihlais behrns!“ tā fazzija preilene ar mihkstu mihligu balfi, bet par ahtri runnadama un fweeschadi, tā lā to Katrihne wehl ne bij dsirdejsi, „woi tew gan notiktu kahds labš naudas gabvals? Katrihne brihniyahs to dsirdeht. „Nauda“, ta arbildeja, „ta gan notiktu taggad manneem wezzakeem. Bet lā juhs to sinnat! lā juhs essat apdohmajschī man naudu doht?“

„Klausees, tā fazzija fweescha preilene,“ jo ta ne bij it nekahdas fwehtas meitas, lā papreeksch bij Katrihne eedohmajusees, „man irr tam brih-

scham zeppure pasuddusi. No tabtenes es nah-
 lu, un wehl irr man garsch zelsch preekschâ.
 Woi gribbi man par patikschanu darricht un pahr-
 doht man sawu zeppuri par labbu maksu? Woi
 tu darrisi to?“

„It labbpraht,“ atbilbeja Katrihne; „ta gan
 irr sinnamš it smukka zeppurite, un es wiinu
 turru gauschi mihlu. Mahte to man dahwaja
 un patte to jaunâs beenâs walkaja. Tif walfar
 man to eedewe un wiina man irr schodeen pirmu
 reisi galwâ. Man irr leels preeks pee tabs.
 Bet sawai mahtei par labbu labbpraht to gribbu
 pahrdohht jo to tâ mihleju, fa ir ne buhtu man
 schehl nodohht preeksch winnas sawu dschwibu.“

„Nu tas irr gauschi man patihkams,“ atbil-
 beja preilene. Bet fo prassi par scho zeppuri?
 Prassi zil buhs man tew doht?“ Katrihne teize
 tâ: Es ne prohtu wehroht zil dahrga ta zeppure
 warr buht. Jaw sinnamš irr stipri nessata, un
 ilgi wairs gan ne peetiks. Bet kahdu pufsrub-
 buli dohmatu gan prassihht. „Wai deewin
 fazzija preilene, tas irr par mas. Tâ irr it
 smalka zeppure, un it tahda lâ taggab nessa.
 Bet fa nu man winnas waijaga, tad gribbu tew
 doht appalu dahldereri par to zeppuri. Bet nu
 falki man wehl zil tu prassi par tif gauschi smuk-
 fu appihnu wihti, fas irr us to zeppuri?“

Katrine us preilene passattijahs brihnidamees, un dohmaja ka preilene pasmeijahs. Bet ta ne smejahs it nemas, bet allojahs gauschi. Ta dohmaja ka ta appihnu wihte ne bij augusi bet pukku meisterenes darrita un ihsti skunsta gab-bals.

Zapeh3 preilene fazzija us to appihnu wihti it ar patifschanu passattidamees: „Pateesi ta irr tahda, ka wehl es ne biju redsejis. It wzeniga sawa kabrtâ. Manna mahte dabbuja ne zif fenn pukkes no Wahzsemmes, kas bija gauschi dahrgas, bet tik smukka tai pulka ne bij it newee-na. Winnas gan bij brangas jo brangas gan farkanas un dasch daschadu kulleeru, bet schis pasalsch appihnu seeds ar tahm tumfchi saltahm lappahm lai tas isstatahs, it ka ne gribbetu ne wirsû skattams, bet man winsch patihl par-leeku. Un us to seltainu zeppuri, kur tas ka ne sinnobt aptinnees, tas skahw it jauki un kohfchi. Prassi tik, zif man buhs tew makfahst par scho smukku appihnu seedu?“

„J, to jums dohmu tapat, bes kahdas mak-fas, atbildeja Katrine. Winna nonehme zeppuri no galwas un to atdewe preilenei. „Ne! mihla, atbildeja preilene, pawelt ne warru peenemt to appihnu wihti. Ta buhtu par daud3 dahrga dahwana.“ Winna nonehme sawu

baltu drabnu uslifke zeppuri sawai smuffkai galwina-
 nai un fazzija: „Man ta irr ihsti labba un es
 dohmaju, ka arri labba pehz waiga stahw, woi
 ne ta?“ Katrihne apstiprinadama peeledse galwu.
 „Woi nu tu sinni, ta fazzijapreilene, koilgi runna-
 sim; man jasteidsahs. Par to zeppurikâ sohlejusi
 dohschu appatu dahlberi, un par to smuffku ap-
 pihnu wihti trihs appalus dahlderus. Tif win-
 na irr wehrta, jo ta irr it ka buhtu augusi.“

„Tahda irr gan, fazzija Katrihne pasmeeda-
 mees, bet newarru saprast, ka tapehz winna
 warr buht tif dahrga. Man leekahs, ka ne buhs
 par wissu pasauli neweens zilweks, kas tifdauds
 maksahs par tahdu sarriti.“ „J, tu ne prohti
 neneeka no tahdahm mohdes leetahm.“ Winna
 isnehme seltu gabbalu no sawa mozzina, to win-
 nai eeschahwe rohka fazzidama: schis seltu gab-
 bals makfa tschetrus appalus dahlderus. Tê,
 nemm to, un ne nerrojees wairs.“ Katrihne
 atbildeja gandrihs ar piftu prahtu: „Es to ne-
 warru nemt; tas irr par dauds un par dauds.“
 „Nu atbildeja preilene, ja tif newa pehz tawa
 prahta par mas, pehz manna prahta newa par
 dauds.“

Katrihne ne dohmaht ne dohmaja, ka preilene
 allodamees turreja scho appihnu wihti ne augusi,
 bet tahdu, kas ar rohlahm skunstiga darrita no

pukkumeistereem, un ne gribbeja tabeht to nau-
 das gabbalu nemt. Jaw winnai bij pee muttes
 teikt, ka effoht tahdu wihtu tuhksoscheem tehwa
 appihnu dahrsâ, un ka par tik dauds naudu war-
 roht dabbuht pilnu maifu, un tad buhtu abbas
 palikkufchas gudras. Bet us weenureisi isdsir-
 deja pasta tauri puhsham. Ut, eefauzahs
 preilene, tur jaw irr mans brauzejs kalnâ!
 Mahte man mett ar baltu drahnu! Valeez
 weffela!“ Winna eemette to selta naudas gab-
 balu kohzê ar pilleem sohleem steidsahs pee kar-
 rites tapt, un tur tappusi eekahpe. Pasta-
 brauzejs pahtagu pawehrzinaja, un ne zil ilgi
 un farrite bij pasuddusi, ka appaksch semmes
 buhtu pagriinnust.

Katrihne buhtu dohmajusi, ka sapnojusi, ja
 ne buhtu selta gabbals kohzi bijis. Winna gan
 schury turp dohmaja, kapehz gan preilene appih-
 nu wihti jo dahrgi aismakfaja ne ka wissu zep-
 puri, bet heidsiht ta dohmaja tâ: „Lai buht ka
 buhdams, bet to skaidri redsu, ka Deews irr
 mannu luhgschanu preeksch mahtes paklausijis,
 man ar scho selta gabbalu palihgu raididams,
 lai warretu sawâ flimmibâ ko noraudsiht firbi
 meeloht.

Septita nodalla.

Mibligi behrnini.

Katrihne pazehle kohziti ar smarschu sablehm us furvu galwinu tà fazzidama: „là preezasees mans mihlais tehws un mahte par to selta naudas gabbalu, kas irr patecsi winneem palihgs no pascha Deewa! Man tif buhs jasteidsahs to winneem aisnest. Sahles buhs tai reisã deesgan fapshktas. Untas kohzitis karstã faulè it labs zepura weetà, ehnu man dohdams.“ Un là jauna stirna tezzinus ween notezzeja no kalna us leiju.

„Ik mihlais tehws, un mihla mahte, tà eefauzahs, là par durwim eenahkusi; es trahpiju leelu laimi! Redseet tè man irr selta naudas gabbals, kas well tschetrus appatus dahlderus.“

„Meitene! eefleedsahs tehws, to naudas gabbalu eeraudsijis un pilns preeka, fur to effi dabbujusi?“ Tas irr palihgs trubkunã! Tif dauds naudas mums nabbageem warr dauds ko palihdseht.

Slimma mahte weetà pazehlahs sehduš, panehmusi to naudas gabbalu no tehwa sawã rohka, un it spohschi pasmejhahs no preeka.

Bet masais Prizzitis eeflahwahs: „Parahdi jell man ar to naudu! Tif dauds no selta esmu dsirdejis, bet nekab wehl ne dabbuja to redseht.“

Mahte to winnam eedewe. I tu, fazzija, tif jaw irr no ta! Es kas sinn ko buhtu dohmajis dsirredams arweenu ween scho tif gauschi flawejam! Tad jaw inums irr muhsu leija dauds smukkaks un spohschaks selts par scho. Kas irr schis tahds nabbags prett ta! Kad eet wakkards saule semmê, tad wiffi kalna galli un mahkonites, un sudmallas uppe, un istabas lohgitapat ka spohschs un farkans selts; un patte faulite, ka ta pakahpjoht spihd brangi jo brangi, ta irr dauds jo smukkaks selts, un labbaki man patihk. Nu patize Katrihne ka bij dabbujusi to selta naudas gabbalu no sweschas preilenes par farou zeppuri. Tad palikke mahte it noskummusi dohmadama, ka preilene buhs eedewuse selta naudu ne tihscham gribbedama kas sinn doht kahdu jo masaku.

Bet Katrihne dohmaja ka paleekoht mahte tapehz behdiga, ka bij to zeppuri pahrdewusi, ko bij mahte eeschinkojusi, un tapehz fazzija: „Al mihla memmina ne dusmojees tadehl, ka esmu zeppuri pahrdewusi, ko tu man biji eedewusi, un kas darrija tew tif dands darbu. Man bij leels preeks pee tahs, un wehl jo to mihleju tapehz, ka to biju dabbujusi no tewim. It gruhti man nahze to pahrdoh! Bet, mihla mahte, tewi mihleju dauds wairak par to zeppuri. Lin to pahrdewu tapehz ween, tew gribbedama pahrdewu

nest naudu, kas it labbi tewi notifs tawâ flim-
mibâ.“

„Ne behdajees, mihta Katrihne, atbildeja
mahte, tawa mihlestiba gauschi eepreezina mannu
firbi. Tu man effi it labs behrns! Bet to
naudu paturrecht newarram negribbedami palift
par krahpneekeem. Zittadi newarr buht ka të irr
kahda alloschana.“

„Pateefi, teize tehws, tif leelu naudu, tsche-
trus baltus dahlderus neweens ne dohs pee pilna
prahta buhdams par wezzu falma zeppuri. Ja
newa preilene aplamma, tahda kam ne buhtu nau-
da jadohd rohka, tad tew irr to eedewusi nesin-
nadama.“

Katrihne atteize: „Preekfch to zeppuri ta man
ne dewe wairak kâ weenu paschu dahlderu. Tohs
zittus trihs eedewe par to appihnu wihti, fo biju
aptinnusi gar zeppuri. To man winna isteize ar
skaidreem wahrdeem.“

„Nu skaidri faprohtu, ka tas irr notizzis, at-
bildeja mahte. Preilene buhs dohmajusi, ka
appihnu wihte, kas bij muhsu schohga mallâ au-
gusi, effoht ar rohkahm skunstigi darrita no kah-
da pukku darritaja meistera, un tapeh3 to winna
aismaksaja tif dahrgu.“

„Pateefi, të gan buhs, fazzija tehws, un
mums irr preilenei nauda jaatdohd.“

„Tà waijaga gan, palabbinaja mahte; tee trihs dahlderu buhtu fapat là sagti kad tohs mehs paturretum.“

„Vateesi tà gan warr buht, atteize Katrihne, un nu tik faprohtu, kapeh; preilene tik gauschi brihnijahs par to wihti. Mehs abbas weenu ohtru ne faprottamees. Winna teize effoht appihna wihta it tà là buhtu augusi, un es atbildeju, là tà irr gan. Bet winna, ta teizoht, to nu faprohtu gan, wairak ne dohmaja teikt là tikdauds, là effohti appihnu wihte tik skunstiga ar rohkahm padarrita, là gan gandrihs warretu dohmaht, là irr augusi. Tà mehs abbi malbijamees, ne faprasdami weena no ohtras ko teikdama dohma farwâ prahîâ. Bet là nu mehs warrefim preilenei atdoht to naudu? Es ne sinnu ne winnas wahrdu, un no kurrenes ta nahkusi ne arri fur ta aisbraukusi?“

„To warr dabbuht sinnaht it lehti pasta-nammâ, fur irr nehmufti sîrgus braukt, atbildeja tehws.“ Winnas wahrds, woi arri winnas mahtes wahrds buhs tur pasta-grahmatâ usrafstihst, fur panehme sîrgus braukt. Un pastmeistera gaspascha labbpraht mehds isprasfihst no zella brauzejeem, kas winni tahdi, no fur nahkuschî, un fur dohma aisbraukt. Ulysehdees tik nu tulihst un paraksti grahmatinu preile-

nei. To wirsbrakstu pehz dabbusim usrakstih, un tad warresim grahmatu ar wissu naudu paraidiht us to weetu, fo buhsim dabbusjufchi sinnaht fur ta miht. Tà darrijufchi, tulibt preilene dabbus farwu naudu rohkâ. To par to lai muhs Deews pasarga, ka paiiktu netaisna manta muhsu pajuntâ; no tahs naw ne kahda swehtiba gaidama. Kad tikkai ne buhs preilene zeppuri par dahrgu aismaksajusi! fo tu dohma Lihsite?

Mahte atteize tâ: „Preilenei zeppure bij lohti waijadsiga, un schi, lai apnessata, bet bij wehl tahda, ka to warreja preilene ar gohdu kahdu laiku walfah, tapehz dohmaju, ka ne effoht par dauds maksahs ar weenu dahlder. Tik dauds gan baggata preilene warreja doht, un arri mehs tik dauds warram nemt bes grehka.“

Katrihne, labbi bij mahzita rakstih un tapehz winnai bij lehta manta grahmatu preilenei parakstih. Tehws wehl pahraudsija grahmatinu. Schurp turp palabbinaja kahdu wahrdinu, un nu pateizis, ka tâ effohti labba, to wehl likke Katrihnei ohtru reisi it smukki norakstih us baltu smalku papihri. Ta grahmatina bij tâ lassama:

Zeeniga preilene!

Man bij leels preehs jums, us zellu isgahjufchai, islihdseht ar farwu zeppuri, fo bijat tik

schehligi man labbi aismakfacht. Bet ar to ap-
 pihnu wihti, kas bij gar to zeppuri, naw gabjis
 mums pareisi, ko gan nu buhseet arri nomanni-
 juschi, bet ko es ne biju fajehdsis un til dabbuju
 simaht pahrnahkusi, no saweem wezzakeem.
 Man irr gauschi schehl ka ne biju tulihst saprat-
 tusi, ka juhs allobamees bohmajat, ka ne effohti ta
 appihnu wihte augusi, bet ar roklam skunsti-
 ga darrita. Tapehz jums raibu tohs trihs dahl-
 derus atpakkat, ko par to man bijat eedewuschi,
 un to weenu dahlberu ween paturru, ko man par
 to zeppuri bijat eedewuschi. Ur scho irr zeppure
 papilnam aismakfata. Bet juhs, schehlfirdiga buh-
 dama, gribbejat man nabbadsinai wairak par to
 eedoht, ne ka ta isnessa. To saprasdama pateizu
 jums no wissas firds par juhsu schehlastibu, un
 luhdsu juhs to man glabbat. Jums nahkamu
 gohdu atderusi paleeku paklausiga prahta

Zeeniga preilene

juhsu pasemmiga kalpone

Katrihne Ehrmann.

Mahte winnai nu eedewe to selta naudas gab-
 balu un teize ta: „Luhds pastmeistereni, lai is-
 mihj un lai eedoht tew tshetrus baltus dahlbe-
 rus tai weeta. Trihs tad eelezi grahmata, un
 peeluhds, lai to labbi aisseegetu. Tas zettorts
 par to zeppuri, tas tad tew paleek, un tew pee-

derr, un tu warri ar to darriht, kà paschai
tihl.“

„Woi tà irr, mihta mahte? eesauzahs Ka-
trihnite preeka pilna; tad jaw sinnu, ko ar to
darrifchu. Sinnadama ka tehros ne tizz, ka ta
sables masgaschana buhs tew derriga, aiseeschu
ar sawu dahlderu tulihl pee daktera un to luhg-
fchu, tew, mihta mahte, palihdseht. Par til
dauds naudas to winsch gan warr isdarriht.
Sinnams gan wehl atleef, ko wajaga maksah
apteefei. Bet man wehl irr satta sibda drahnina
ko eederusi frusta mahte. Ta irr gauschi smuk-
ka un it jauna wehl; ta wehl man ne bij ne trihs
reises kahlâ. Totad arri labbpraht gribbu pah-
doht, un mehhs pahrtiffim bes parradeem, un is-
lihdsinasim kas wajjadfigs.“

Kad Sappihle, Katrignes jaunaka mahse, ee-
klaufijahs tà runnagam, tad fchi sahle teilt tà:
„Un es gribbu pahrdohht sawas krelles, ko man
eederusi frusta mahte. No tahm gan rassees
labs naudas wehrdinsch.“ Tahs bij gan smuk-
kas, bet ne zif dahrgas glahsu pehrles, bet bij
Sappihles weenigs gresnumb, un fchi boh-
maja schahs gauschi effam dahrgas, wehl pa
mulkiti buhdama.

Masais Kahlitis eesauzahs: „Un es gribbu
pahrdohht sawu lohsoh! tà schis mehdsse sawu jah-

jamu kohku faukt, kam sehdedams muggurá ir taggadiht atskrehje pee mahtes weetas. Masa Lihsite sawu lelli aukledama fazzija: „Es gribbu pahrdohht sawu Greetiti. Bet gan gruhti nahks schkirtees no wiinnas. Man buhs jabrehz. Bet preekseh mihlas memminas to darru labbpraht. Un naudas tai waijaga, ká dsirschu.“ Nu tas irr pareisi, fazzija Kahlritis, nu mums nauda ká spalli.“

Tehws usteize behrnus, ka rahdija tahdu mihlestibas prahtu prett mahtes; un mahtei bij affarinas azzis. „Rabbi behrni, ta fazzija us tehwu, irr wissu lelais preekš laimes-deenás, bet behdu-deenás tee irr wisšleelaka apmeerinaschana.“

Astota nodalla.

Pastmeisterene.

Katrihne nu apkohpabš eet us ne tahlu pilfatinu, kur bij pastanamš, un lihds puššjuhdsi semmes bij ko staigaht. No Sappinas istappinaja salmu zepuri, ko bij tai atdewusi. Mahte likke nogreest dahrsá pukku-kahpostus, tohs eelikke kohzi dohmadama schohs pahrdohht pilfata. Zo mahte arween tá mehdse teikt: „Kad eet labba faimneeze kahdu gahjumu, lai buht kur buhdams, tad jaapdohma ikreis, woi ne warroht eedama wehl ko

pagahdabt, un lai ne eet ne fad ar
tuffchahm rohlahm.“

Katrine, fà pilsatâ tappusi, tuliht aîsgahje
us pastanammu, un eegahje istabâ. Pastinei-
sterene, smukka gaspascha un leela runnataja, pee
lohga sehdedama, addija. Katrine atdewe lab-
bas deenas un prassija, fas ta swescha zeeniga
mahte un preilene tahdas bijuschas, fas scho rih-
tu braufuschas ar pasti.

„Ea bija Grintahles zeeniga mahte un win-
nas meita, preilene Indrikene,“ atteize pastinei-
sterene.

Winnas nahbdamas no sawas muiſchas aîs-
brauze us pilsatur fur fehninsch mahjo, un jaw
winnas fenn deenahm fagaîda pats zeenigs
Grintahles kungs. Tur bohma palikt kahduš
divi woi trihs mehneschus. Bet kahda dalka
terw, nabbagu behrnam, gar schahm augstahm
feewischlahm? Kas tewim ar winnahm ja-
darra?

Katrine îswilke grahmatinu un selta nau-
das gabbalu un fazzija: „Preilene Indrikene
îsmaksaja man, no mannim masu leetu pirk-
dama, trihs dahlberus par dauds, un es tohs
gribbetu labbpraht winnai ar pasti aîsraidihht,
un tapeh; luhdsu juhš man îsmiht scho selta nau-
das gabbalu.“

„J, ka tu isputtejis, fazzija pastmeisterene, ta warreja buht leela andele, fur warreja par trihs dahlbereem nemannidams allotees. Kas to tew buhtu pee azzim pasinnis, ka tu tahda leela andelmannene essi. Wet kas tab ta bij par andele? Woi arri to warretu dabbuht sinnabt?

Katrine wehl ne bij labbi fahkusi isteikt, ka eenahze pastabrauzejs istaba, kas bij preilene weddis, un tam brihscham pahrnahzis ar tufscheem sirgeem, wehl bij apgehrbees ar fawu mundeerint ar dseltaineem kamsohleem un ar farkanu westi. Winnam bij allus krukse rohkâ, un winsch apsehдахs galda-gallâ istabas-faktâ. Masu brihdi klausijees fahke smeedams teikt tâ: „Ta jaw gan irr ta sinukka appihnu wihtu pahrdeweja, kaim Grihntables preilene aismaksajusi par weenu paschu wihti, fo warr atrast katra schohga mallâ, trihs appalus baltus dahlberus!“

„Kâ, kâ tu falki, prassija pastmeisterene, trihs baltus appalus dahlberus par weenu appihnu wihti? Kas irr to dsirdejis fawâ muhschâ? Tas gan wehl newa notizzis kamehr pasfaule rinkî greeschahs?

„Vateesi, ta meltene proht kuptschotees ar appihneem! teize pastapuisis, krukse pee muttes zeldams. Wet lai Deews pasarga par til dahr-

geem apphneem. Kur tab nabbags, ka es, warretu dabbuht nodsertees allus = malku! — Bet — tà fozzija ohtru reisi farvu fruhsi pazehlis dserdams pillâ muttê, — lai Deews usturr gudru appihnu wihtes pahrdeweju!“

„Zahs irr skaidri brihnuma leetas, teize pastmeisterene. Zahs man it ihsti jamekle dabbuht sinnah. Mahz, mans behris! Tu kas sinn ne buhfi peekuffusi un gribbesi ehst? Tê apsehdees man blakkam us krehflu! Medsi! sebè tew glahsite salda wihna un baltas maises weggite. Bet nu arri tew irr man wiß jaissteiz apfahrt un apfahrt (libds gallu gallam) kâ tas nahzahs ka preilene pirke no tewim appihnu wihti? Ko ar to dohmaja eefahkt? To isteiz man, es gribbu klausitees.

Katrihne eefahze teikt: „Preilene bij pasaudejusi us zellu farvu zeppuri!“ Kâ, tà eekleedsahs pastmeisterene pillâ kallâ, zeppuri pasaudejusi? Kad tik papreeksch ne buhs saudejusi prahtu! Bet kâ tas nahzahs? Wehl jaw wannai bij tè eekahpyoht rattôs zeppure galwâ. Ta bij branga zeppure no saltas sibda drahnas ar farkanu sibda drahnas ohderi. Ur gaischi farkanu banti ta bij pee-seeta pee galwas. Kâ tad nu wianna to warreja pasaudeht?“

To Katrihne pateikt ne sinnaja, bet pasta-
 puišis teize „to es warreschu pateikt! tur es biju
 klah! Preilene irr gauschi nemeeriga un teizoh
 nerihšcha un zif ne zif aplams behrns. Ta norimt
 ne warreja ne azzu-mirkli. Tad wiina padseedaja,
 tad man bij japuhsch preekſch winnas taurâ, tad
 paleezahs no farreetes, gan us weenu gan us
 ohtru puffi wiſſu redſeht gribbedama. Mahtei
 arween bij jaſarga lai ne iſkriſtu no ratteem. Tad
 atkal maſu brihtinu kluffi noſehdejiſi brehze ka
 eſſohſt gauschi karſts un atraifiſija to bantiti ar
 ko bij zepure peefeeta pakaklê. Pehz tam ne zif
 ilgi nokkuâm pee tahs weetâs kur ſchaura muhri-
 ſcha tils, kur no augſtas rumbâs uhdens gah-
 ſchahs aumaklam. To eeraudſidama, ka uppes-
 uhdens-ſtrauni ſtary akminu kalneem baltahm
 puttehm lausiſjahs paruhkdamaſ, preilene ne ſin-
 naja no preeka ko buhtu darriiſi. Man bij jaap-
 ſtahj us paſchu tiltu, kur warr eeraudſiht pa-
 wiſſam labbi to uhdens lausiſchanu. Nu preilene
 pazehlahs rattôs ſtahwu, abbas rohkaſ brihni-
 damees pazeldama us augſchu „ka taſ ruhz,
 ka taſ eet puttôs, eefauzahs; tà kâ peens tik
 balts! un ka uhdens ſchlahzahs, tà kâ balti putte-
 kli gaiſâ ſkreedamaſ. Wiſſapfahrt ſaltâs lappinaſ
 un ſalni pilleht pill, it kâ leetus buhtu lijiſ. Ne
 maſ beigt ne warreja brihnitees. Us weenu reiſi

pazehlahs wehja-mahte un tè palikke bes zeppures. Gan wehl dohmaja to frihtoht nokehrt, bet tik ne eekritte patti uhdent. Par laimi wehl to bij mahte sakehrusi. Es noschahwohs ar weenu lehzeeenu no bukka raubsidams zeppuri nokehrt ar pahtagas kahtu. Bet ka ne ta ne. Jaw zeppure bij aisdahjusi leelu gabbalu ar uhdens-witneem prohjam, un ka welt wehlahs apfahrt un apfahrt par uppes wirsu. Ne bij ne zil ilgi un wairs to ne redseht ne redsejahm. Man bij tihri japasmeijahs; bet ir tad man bij scheh tahs smukkas zeppurites!“

„Bet fo tad nu teize mahte, paprassija pastmeisterene, ka bij nu zeppure prohjam!“

„Mahte dauds par to ne behdaja atbilbeja pastabrauzejs. Bet gauschi bij nobijusees meitenes labbad, kas tik patti ne eekritte uppè zeppuri glahbt. raubsidama. Winna trihzeja pee wiffas meefas un bij balta ka frihts. Bet nu eefahze meiteni mahzihht ar gudreem wahrdeem. „Ar sawu nenorimschanu tik tu ne buhtu dsihwibu paspehlejusi, ta teize. Tik tu ne buhtu uppè eekrittusi, un kas tahs buhtu par behdahm tawai mahtei, kas tik gauschi tewi miht! Ja palikfi tahda ar ween neapdohmiga, aplama un nerihscha, tad pateesi kahdureisi eeskreesi laiziga woi muhschiga pasuschana. Patenzi jelle lihds ar man Deewam, un apsohlees

labbotees.“ Par scheem mahtes-wahrdeem preilene palikke it nostummusi un ar assarahun raudadama fazzija: „Ut mihta mahte juhs bijat manna glahbeja! Ka warru juns par to pateift! Es apsohloh's Deewam un juns labbotees.“

„Schee preilenes-wahrdi man bij tohti patihk-kami gahrdi. Un es fakku ka ne buhs pasuddufchi, ka papreeksch gandrihs jau gribbeja bohmaht.“

„Tsi Deews boh'd, atbilbeja pastmeisterene; bet ka tad nu gahje wehl?“

„Nu notiffkam, ta wehl teize pastabrauzejs, tal weeta fur, paschi sinnat, eet zelsch par angstu kalnu. Tai weeta tappufchi, fur tekka eesahkabs, blakkam zellam prett kalna, isluhdsahs preilene no mahtes kahjahm eet, gribbedama labbpraht dabubht redseht smukkass dsittas jo dsittas leijas, un fruhmainus pakalnu, un angstus akminufalnu, kas tur bij papillam wissapfahrt, un arri wezzu pilli, jo tohs warroht no kalna tshukkura labbaki ceraudsiht, ne ka karreete fehbedams; un tad arri preilenei ne patikke tik pamasi braukt, ka bij jabrauz prett tahda angsta kalna. Mahte to nowehleja un patti palikke karreete fehshoht. Es no tahlenes ceraudsiju gan, ka preilene, tahda jaw nu buhdama ka dsihws sudrabs, tezzinus ween patezzeja scho meiteni ceraudsijusi, kas patlabban kalna, ne tahli no takka, lassija sahles. Turpat

arri atpirke zeppuri ar appihnu-wihtu, fo schlitte effam gauschi dahrga un lihdska bijam kalnâ tappuschu, ir preilene jau bij klast ar to smukku weeglu falmuzepuriti galwâ, kas winnai stahweja, taisni sakloht, dauds jo smukki, ne ka ta pasmagga sibda zeppure, fo bij saudejsi.“

„To zeppuri to man bij atpirkusi,“ sazija Katrihne, un tad isteize wehl kâ bij gahjis ar to appihnu-wihtu, kâ jau to dsirdejschi.

Bet pastmeisterene wehl prassija: „kâ tad bij zeeniga mahte ar meeru ar to appihnu-wihtes-pirkfchanu? To wehl tu isteizi Ansi! tu tur biji klast lihds gallam.“

„I nu, to warr gan saprast, atbildeja Ansi, ka ta winnai ne mas ne patikke. Winnapalikke it pikta. Ta zeppure, ta teize, ta gon par weenu dahldari it ne buhtu par dahrgi nopirkta, bet ta appihnu-wihtu, par fo tu dewusi trihs appalus dahlderus, ta ne buhtu ne par trihs eidukkeem lehta.“

„Ka? mahte! eesauzahs preilene, woi tad juhs par to plehderi, kas irr us juhsu zeppuri, ne essat dewuschu wehl dauds wairak?“ Bet zeeniga mahte atbildeja: „Woi tad ne warri redseht? woi newa tew azzis? Woi tad tu to neredsi, ka ta irr augusi wihte?“

Preilene wehl ne padewahs, wehl teevahs. Bet kad nu wehl pehz kahda brihscha appihnu-wihte, karstâ faulê brauzoht, sawihte ar wissahm lap-pahm un pampureem, un kad nu mahte to winnai rahdidama praffija, woi wehl ne warroht pasiht ka ta essohti schohgmallâ augusi wihte, tad preilene palikke farkana lihds ausu galleem, tà kâ manna weste.“

„Bet fo tad nu wehl fazzija zeeniga mahte? tà praffija pastmeisterene. To gribbetu labbpraht sinnaht. Woi winna ne norahje to aplamu meiteni?“

Zeeniga mahte, tà Ansis wehl pateize, preileneitei, sawai meitai, wehl eedewe dauds labbas mahzibas, to pahrrahjusti. Tee bij gudri un derrigi wahrdi, kaut til warretu wissus pateikt. Winna teize tà, us to wihti rahdidama, redsi mans behrns, tà warr azzis zilweku peekrahpt! Tu dohmaji sawai zeppurei it brangu puschku nowirkusi, fo warresi gaddôs puschkotees, un wairak ne effi nowirkusi ka nabbaga appihau-wihti, kas buhs rihtâ fakaltusi. Tâ zilweks allojahs ne retti. Ja, ihsti teizoht, gandrihs tà cet wisseem, ka par dahrgi makfa. Dasch smuks meitehns jaw irr par mihlsteem, glumneem wahrdeem, par wiltigahm usteifschanahm un soblischanahm, par kahdu ihfu nepastahwigu preeku — dasch jaw irr faudejis par tahdeem neefeem, sawu gohdu, sawu sirds-meeru un

wissu schis dšihwibas laimi. Redsedama ka tu tahba neisteizami neapdohmiga, man irr gauschi bail tewis labbad. Ne zil fenn wehl newa, ka tu buhtu, tur us tiltu, paspehlejfi farwu dšihwibu ar farwu neapdohmigu trakkumu; un knappi ka nahwei isbehgusi un tif dahrgas sohlfichanas man dewusi, jaw tu atkal padarriji tahdu neapdohmigu darbu. Ruhdsama jelle dsennees no wissa spehka un warra, atstahf schahdu nebehdneekaprahtu, un usnemn gudru, apdohmigu prahtu tai weeta, jo zittadi dauds behdas un firdehstus no tewim redseschu!“

Vastmeisterene, kas bij lihds schim dauds smehjusti un palikke it rahma un kluffa, un ta ka eeksch dohmahm. Pateefi, ta wiina fazzija, Grinfeldes Zeeniga irr it labba gudra un prahtiga mahte. Bet ko gan meita fazzija tahdus wahrduš dširdejusti, kas buhtu katram zilwekam it zeeti jaglabba farwa firdi?“

„Preilene palikke, ta fazzija Unsis, it gurdena un par wissu zeltu ne runnaja ne weenu wahrdinu wairs. Ne ta wair patti dseedaja ne arri gribbeja taurâ pühšham. Tai bij arween affaras azzis. Bet it beidsiht wehl ka ne bijam cebraufuschi par wahrteem, peeluhdse gauschi mahti, lai peedohdohf, un apsohlijahs klaufiht mahtes mahzibahm.“

„To mehš arri gribbam darriht, atbilbeja pastmeisterene; jo tahdas mahzibas noteel wisseem, bet preeksch zitteem to noteel jaunekleem. Woi tu arri opsohlees tà darriht, Katrihne?“ Katrihne to opsohlija. Nu panehne pastmeisterene to selta-naudas gabbalu, un atnessusi tohstschetrus dahlberu gabbalus par to, ta teize us Katrihni tà: to grahmatinu man gribbetohš gan arri labbpraht lassiht ja tu to man nowehletu.“ Katrihne eedewe to grahmatu. Pastmeisterene palassijši atteize tà: „Tà grahmata newa nahkusi no tawas sinuklas galwinas, ir newa rakstita no tawas rohkas.“ Katrihne apstiprinaja, ka effohti gan patti rakstijši, un ka tehws wairak ne ka zittu wahrdu palabbinajis, un ka tad atkal patti ar sawu rohku ween effoht ohtrureisi jo skaidri pahrrakstijši.

„Nu sazzija pastmeisterenne, to redsesim tulih, woi tee buhs tawas paschas rohkes raksti.“ Winna nu cetinnusi tohs trihs dahlberus, schohs eelikke grahmatà un tad scho saleekusi ka peenahkas, schi isteize Katrihnei, ka buhs wirsraustu parakstiht. Katrihne rakstija, un pastmeisterene bribnijahs. „Meitene, tà schi sazzija, to ne buhtu dohmajusi. Tu gauschi smukki prohti rakstiht; man ta it ne mas ne westohs. Tehws irr tewi labbi mahzijis. Nu ta aisseegeleja Grahmatu un nolikkusi pee zittahm ta wehl sazzija: Scho paschu nakti ta

aisees ar pasti projahm. — Bet tu ne effi labbi mahzita ween, bet tu arri effi it gobdiga un taisna meitene. Valeezi tahda arween, un pateesi tew labbi ween klahsees.“

Dewita nodakka.

Dakteris.

Nu prassija Katrihne pastmeistereni, kur dsihwojoht dakteris. Wehstu-fabriga gaspascha tulibt gribbeja sinnaht, kas tur Katrihnei darrams. Katrihne pateize no mahtes slimmibas, un ka tehws effoht winnas labbad eeksch behdahm, un dewini behrni gauschi noskummusch. Winna arri pateize, ka buhschoht doht dahlderu dakterim, un buhschoht scho luhgt, lai nahktu mahti apmekleht.“

Pastmeisterene to dsirbejsi tif ne sahze raubabt: „Eas irr pareisi un it jauki, ka tu to dahlderu, ko dabbusse par farwu mihlu zeppuriti, gribbi atdoht farwu slimmu mahti glahbt. Nahzi man lihds. Dakters naw tahli meklejams, tepat blaklam dsihwo. Winna gaspascha irr manna it labba draudsene. Patti tew gribbu aiswest. To teikust panehme apseggu un aisgahje ar Katrihni pee daktera.

Tur aisgahjusti ne warreja zeest tulibt pateikt ka bij notizzis ar salma-zeppuri un dahrgu appihnu-

wiht. Daktarim un winna gaspaschai bli jasmei-
 jahs affaras flauzidameem no schahs winnas teil-
 schanas. Bet nu wehl schi sahze usteift Katrih-
 nites leelu behrna-mihlestibu, it no firds par scho
 preczadamees, un tad pateize, ka bij no Katrihnes
 dabbutsi dsirdeht, ka essoti mahte lohti flimma un
 tehws eelsch behdahm un behrnini gauschi noskum-
 muschi un kahdi taisni laudis scho behrnianu wezzaki,
 ta ka bij dakterenei pillas azzis affaru, undakteris,
 eeraudsidams Katrihni stahwam ar sawu dahl-
 deri rohkâ, to gribbedama luhgt ar pasemmigu
 prahtu, dakteris teize tâ: „Gebahsi sawu naudu kab-
 batâ, mans behrns! Tas man buhtu par grehku to
 no tewim panemt. Rihtâ man tahda eeschana
 ne tahli no tawahm mahjahm, tad gaffam jah-
 dams pee-eeschu un apraudsischu tawu flimmu
 mahri, un ar Deewa paligu to isglahbschu bes
 makfas.“

„Nu tas man it patihl, fazzija pastmeisterene,
 un es gribbu apteeki sahles aismakfah, fo wai-
 jadsehs preelsch flimmas skohlmeisterenes. Zo
 parleeku man patihl, ka schee nabbadînni, lai
 tahdi buhdami un wehl turklaht eelsch leelas
 flimmibas un truhfuma, bet tomehr tahdi taisni
 un deewabihjigi, un ne gribb patureht ohtra mantu,
 fo zits gandrihs buhtu teizis, ka essoti Deewa
 dohta, nedohmajohht rohkâ tappusi.“

Katrihne pateize ar leelu pateifchanu ir dakteram ir pastmeisterenei, un ar scho atkal aisgahje us schihš mahjahm, fur bij sawu kurwiti pamettusi.

Bet kas tad tew irr tanni kohzite? prassija pastmeisterene. Katrihne wahku pazehlusi sazija: Juhs effat man til dauds mihlestibu parahdijusi un es juhs luhdsu schohs pukku-kahpostus peenemt no labba prahta. Mahte man tohs eedewusi pahrdohht; bet es sinnu ka winnai patiks, ka jums tohs buhschu pamettis par pateizibas masu parahdischanu.

„It labbi gan irr, ka tew til pateiziga sirbs, atteize gaspasha, bet es tew labbpraht aismaksaschu. Taweem wezzakeem naudas-wehrdinschjo noteek, ne ka man. Winna panehmusi kahpostus aismaksaja un sazija: Man ne tihl tew atlaist ar tukschu kohzi, pagaidi wehl brihtinu, un aisgahjusi atnesse pubbeli labba salda wihna, kas flimmam derrigs, un pillu preekschautu baltas maifites. Wihna pudbele preeksch mahtes, jo dakters teize, ka derroht winnai kahdu glahsiti eedsehrt par deenu, un maishes weggischus isballi saweem brahleem un mahsahm, patti sewi neaismirdama. Iru eelikke wihnu un maisi kurwt un aisraidija Katrihni, kas ne warreja beigt pateikt rohkas butschodama, lai pasteigtohs us mahjahm.

Preeka pilna Katrihne pahrnahze mahjäs, atderwe mahtei dahlberi un pateize ka dakters buhschoht rihtâ buht, bet ka ne buhs jamaksa ne winnam nej arri par sahlehmi; tad eedewe mahtei wihna-puddeli, un isballija behrneem maisi. Abbi, tã tehws kã mahte, gauschi preezajahs, un behrni ne sinnaja ko no preeka buhtu eesahkusch. Bet Katrihne fazzija tã: Ta tab nu Deewos tulliht mums parahdijs sawu patikschanu dehl muhsu taisnas darrischanas. Taisniba irr kã tehws irr mums reiju reijahm teizis: „taisns un ustizzigs prahts ir Deewam ir zilwekam patihkams.“ Dhtra rihtã atnahzis dakters pateize ka ne effoht mahtes flimmiba us mirschanu, bet ka lehti tahda buhtu warrejsi palikt, ja ne buhtu wehl patlabban ihstã laikã atnahzis. „Pehz kahda laika, tã fazzija wehl, ta sahles-masgashana warroht buht it labba, bet papreeksch wehl waijagoht jo stipras sahles. Bet ar Deewa paligu dohmaju ka mahte zelfees par kahdu neddelu no gultas.“ Iru parakstija sahlu-sihini apfohlijahs pahru deenu starpã atkal apmekleht, un, sawam sirgam muggarã kahpis, aisjahje probjam.

Saw atnahze treschas deenas waklarã. Bet scht reisã bij atnahzis kahjahm. Kahrtu kahrtahm iswaizajees kã bij gahjis ar flimmu, fazzija: Wiff eet pareisi. Gandrihs ne mas wair ne buhs

sabtu waijadfigs, bet atbusseschanas un labs kum-
mosis ehdeena, un schi parwissam.

„Ak, fur mehß to nemsin nopuhtahß 'Kohl-
meisters!': Dakters iswille aisseegeletu pazzinu
no asotes, un to eedewe Katrihnei.

Schi lassija wirbrakstu ta: Gohdigai Zum-
prawai Katrihnei Ehrmannis ar dirwazmit ap-
pateem dahldereem. Brihndamees nu schi at-
plehse sehgeli un atradde, ir naudu tik dauds, ir pee-
tahß naudas wehl scho grahmattinu:

„Mihla Katrihne!

Par tawu taisnu prahtu gauschi esmu preeza-
jusees, to pasihdama no teem trihs dahldereem,
fo man atraidiji atpakkat. Ir manneem wezza-
teem abbeem bij leela patikschana pee schahda tawa
prahta un darrischanas. Ta bij it laimiga allo-
schana ar to appihnu-wihtu; no tahß es dabbuju
scho taisnu mahyibu, ka warr atrast taisnibu wehl,
paldees Deewam, ir jo masâ buhdinâ pee nab-
baga lautineem. Taggadicht atraidu ne wairß
ka pirmu reisi, bet it ar sinnu tohs paschus trihs
dahlderus atpakkat, un peeleeku wehl dewinus
dahlderus par tawu taisnibu. Bet labbaka at-
lihdsinaschana tew gaidama debbesis. Mehß dab-
bujam sinnaht, ka effoti tawa mihla mahte flim-
ma. Tapehß irr peelikkusi manna mihla mahte

wehl dewinus dahlberus tawai mahtei par paligu un meeloschanu winnas flimmibâ, un leek winnai wehleht, ka paliktu drihs wessela. Ir es to winnai nowehlu no wiffas firds, Deewu luhgdama preeksch winnas. Lai Deews tew usturr. Es paleeku tawa labbprahtiga draudsene

Indrikene Grintahl.

Katrine un winnas tehws un mahte no preeka ne sinnaja ko buhtu darrijschi par tahdu leelu naudu. Winni ne warreja saprast, ka preilene warreja buht dabbujsi tik ahtri sinnabt no mahtes flimmibas, jo Katrine no tahs ne bij preilenei ne wahedu teikusi, ne arri rakstijsi sawa grahmata. Bet to bij dakteris darrijs. Tuliht, ka mahjas pahrgahjis winnur reisi no mahtes, bij aisrakstijis grahmatu Grintahles zeenigai mahtei. Scho winsch bij dabbujis pasiht jaw senn gaddos Wihnes-pilsata, un sinnaja ka tai bij gauschi schezligs prahts. Tapehz winsch aisrakstija grahmatu pee zeenigas mahtes tuliht, ka bij dabbujis sinnabt, ka bij gahjis ar to appshau-wihtti, un bij luhgdams luhdsis preeksch flimmas skohlmeisterehes, kas essoti gauschi labs zilweks, bet dsihwojht ar sawu leelu pulku behrneem eeksch leelas knappibas, un nu tappusi flimma ne sinnajohht, ka un fur glahbtees. Bet to ne teize, gohdu prasdam, un ne gribbedams lai sinnatu ka to bij

darrijs, bet tik ween teize, ka effoht naudas-paz-
zinsch atnahzis ne zil fenn ar pasti, un ka to tulih
panehmis un atnessis. Zo kad warr scho-
deen glahbt kahdu zilweku no trubku-
ma, jeb arri winnam kahdu preeku
darriht, tad ne buhs gaidiht lihds rih-
tam. Un tad arri man ruhp gaufchi schih
pulku behrnu mahtes flimmiba. Un schahda
jauka wakkara laika, wallu turredams,
un wehl pazee-reht gribbedams,
atnahzu teitan, nekur ne sin-
nadams fur buhtu bijusi jo labba
pastaigaschana. — — Bet nu arri
nomannu, ka zil ne zil esmu
peekuffis un ka flahpst dsert.“
Nu apsehdees us frehla
pee lohga, isluhdsahs lai winnam
dohtu glahst peena.

Katrihne to atnessen tulih, us
skaidru baltu schliwi glahst
uslikkusi. Dakteris dschris faz-
zija: „Peens irr ihsti lab; bet
preeksch mannis winsch irr
par haudstrekns, un es luhgtohs
kahdu bischkiti uhdens fo
peeleet flah.“ Katrihne at-
nessen uhdens blaschi; uhdens
tapat ka arri blasche bij
jauks un spohsch, un loh
skaidrs. Dakteris pafmeedamees
pafattijahs wissapfahrt istaba
un fazzija: „Schè gan warr
teikt, ka mahjo spohdriba
un skaidriba, ta ihsti man
patih.“

Peenu isdschris peestahjahs
pee grammatufkapja un
pahrraudsijs grammatas zittu
pafkat

zittas, schahs usteize gauschi. „Schè waijaga buht labbai skohlai, tà sazzija; ka dsirschu gandrifs turrehs behrnu=pahrklaufischanu?“ „Scho-deen par nedelku“ atbildeja skohlmeisters. „Labbiateize dakteris, man tahdai wehl buhs weenu reisi janahk flimmu apmekleht. Es tai paschâ deenâ atnahkschu un, ja irr wehlehts, gribbu arri klausitees behrnu = pahrklaufischanu.“ Skohlmeisters pateize, ka tas buhschoht winnam par leelu preeku un par leelu gohdu arridsan.

Dakteris nu arri apskattija klaweeri un luhdse skohlmeisteri paspehleht. Skohlmeisters apseh-dahs un spehleja weenu jaunu musihki, kas tobrihd gauschi bij patihkama wissôs pilsatôs, un gauschi gruhiti spehlejains, bet ko spehleja skohlmeisters, ka meisteram nahkabs, ar drohschu stipru rohku, un ka pasiht warreja, ka wihrs proht kâ jaspehle. Dakteris wehl scho jauku musihkugabbalu ne bij dsirdejis, un nu klausijahs abbas aufis pazehlis. „Tahdu spehlmanumeisteru ne buhtu dohmajis atrast tanni weetâ. Zuh's it ko kobschi prohtat klaweeri waldbiht, tà sazzija, un tulihht arri prassija, woi arri mahkoht labbi dsee-dabt. Es juhs buhtu luhdsis padseedabt kahdu dseefminu.“ Skohlmeisters pamette Katrihnei ar azzim, un schi atnessè dseefmu grahmatu un to atdarrijsi schi sazzija ar pirkstu parahdidama tà:

„Schi dseefmina man stahw weenumehr prahâ,
no ta laika ka daktera-kungs pateize, ka effoti
mahte jo labba, un mums atnesse to leelu zeeni-
gas mahtes schehlastibas-dahwanu. To tehws,
padseedasim.“ Un nu schee sahze dseedah tâ:

Ne buhs farwu Deewu flaweht?

Woi naw wissulabbais draugs?

Winnu teikt to ne buhs kaweht,

Lizziba tad augtin augš.

„It jauki, it smukki! fazzija bakteris, affaras
no azzim flauzidams. Juhš gauschi smukki un
skanni dseedajat, skohlmeistera-kungs, un Ka-
tribne juhšu meitina, dseed it ka weena lagstigalla.
Bet ta firšs-pateiziba ar ko dseedejat scho dseesmu,
ta welk wairak wehl ne kâ jo jauka un skanna
balsš. Kad firšs ne manna ko mitte dseed, tad
ir jo jauka dseesma tâ kâ pasust pasuhd. Bet
nu bij juhšu dseedaschana tahda pat jauka, kâ arri
dseesminas wahrdi. Juhš ne effat dseedadami
ausim ween jaukumu darrijschi, bet aisnehmu-
schi wissu firši us Deewu to pazilladami. —
Bet, fazzija bakteris, man wehl ir scho wakkaru
jaapmekle diwi slimmi pilfatâ, un jataisahš us
zeltu, lai jo gribbedams pee jums labbprah
palikt.“ Winsch pazehlees wehl apstahjahš pee
slimmas mahtes gultu, to meerinadams ar zer-
ribas.wahrdeem un apsohlidams par neddelu at-

nahkt, jo ahtraki ne waijagoh. Winna fazzija rohku tam pasneedama: Mihlais daktera-kungs, juhs effeet dauds labba darrijschi mums nabbaga laudim. Kà es jums warru pateikt par to. Tà runnajohk karstas affaras birre no waiga; teh-wam un Katrinei arri tahs bij jaslauka.

„Zeenigai mahtei parakstischu pateizibas grahamatu, fazzija tehws, un Katrine rakstihš preilenei grahamatu. Bet jums, mihlais kungs, lai rahda schihš affaras jo skaidri ne kà wahrdi, ka irr jums muhsu firdis pateizigas.“ Dakteram pahrnehne wissu firdi redsedamas scho lautinu pateizibu, kas wehl ne mas to ne sinnaja, ka winsch bij winnu labbad parakstijs zeenigai mahtei. Paleezeet nu wissi wesseli mihli lautini, tà fazzijš aisgabje ahtri par durwin ahra ne gribbedams rahdiht, ka azzis pillas affaru.

Tehws, Katrine un wissi behrni daktaru pawaddijschi eenahze atkal istaba, un mahte sawas rohkas salikkusi un azzis us debbesi pazehlusi skaitija: „Tu mihlais Deewin! besgalliga tarwa mihlestiba. Tu par mums essi apschelosees, no trubkuma muhs isglahbis. Tu kà lihdschis tà wehl lihdsi ne apstahjis, un tà darriš bes mitteschanas, un ar schahdu palauschanu apmeerinasimees wissas behdas. Stiprini tu patš schahdu tizzibu muhsu firdis, un ar scho baudisim, lai wehl schinni

behbu-ſkohlâ miſdami, bet jaw winnaſ muhſchi-
baſ fwehtibaſ-laimibu, un ne kad ne beigſim tewi
geiſt un flaweht.“ Kad tâ bij mahte noſkaitiſi,
tehrwſ un wiſſi behrni noteize preezigi „Amen.“

Defnita nodalla.

Weeſi ko ne gaidiht ne gaidija.

Mahte nu tappuſi weſſela un ar preeku un
patiſſchanu nu warreja atkal kohpt farou mahju
buhſchanu, un audſmaht, un mahziht faruwſ
behrnuſ, kaſ bij winnai pahr wiſſeem taſ pa-
tiſkamaſ darwſ. Skohlmeiſterſ dſihwoja kâ dſih-
wojiſ neapnizziſ un neapſtahdamaſ farwâ ſkohlâ
un zittu ne neeka ne mekleja, ne zitta kadeht dſih-
woja, kâ preekſch farweem behrneem ween, un
tâ noſauze ne faruwſ meeſiguſ behrnuſ ween,
bet arriwiſſuſ ſkohlâſ-behrnuſ. Za aiſgabje ſeema
beſ behdahm un ruhpehm.

Un pawaffarſ bij atnahziſ ne mannoht. Koh-
zini dahrfâ bij azzu preekam ſeedu pill un pilli,
kâ noſniggufchi; behrni pluhze puſkites luſteda-
meſ plawâſ, un gar ſchoghgu-mallahm, un pahr-
neſſe wezzakeem par preeku mahjâſ. Putninu
janfa dſeedaſchana winnuſ peezehle katra rihtâ,
un ſchee putnini libdinaja neaiſkahrti ne no weena
uſ kohkeem un kruhmdſ. Bet preekſch wiſſahm

putninu dseefminahim bij maseem behrneem patihkama dsegguses kulkoschana.

Kahdâ jaukâ pawassara deenina fasehbeja tehws un mahte, un wiffi dewini behrnini pusee deenâ pee galda, un mahte turreja wiff masaku behrninu flehpi. Peena blohda, galda widdû stahwedama, bij abtri istukfchota. Katrihne nu gahje atnest tahdu paschu leelu blohdu ar kartuppeteem un behrni preezigi nehme fchohs puzzeht. Tè paklabbinaja kas pee durwin, — un jauns un smuks un dahrgi apgehrbts meitens eenahze istabâ.

„Alf, mihta preilenite,“ eesauzahs Katrihne tai pretti eedama, kur juhs iszehlatees? Wiffi nu pazehlahs gohdu dohdami. Katrihne un winnas wezzaki nu gribbeja pateizibas doht par to naudu, kô bij atraidijfi. Bet preilene atsazija: „Es juhs luhdsu no tahs ne mas ne runnaht, un lai juhs tuliht apsehshatees pee galda. Ja tà ne darrat, tad man tuliht jaeet prohjam. Bet ja juhs man gribbat nowehleht, tad apsehdeschohs ar jums pee galda un ehdischu ar jums. So kartuppelus ehmu labbpraht, un it labbpraht.“

Katrihne krehflu atnessusi, arri atness: smukku baltu schkihwi, pamekleja diowi it smukkus un gahrduš kartuppelus un fchohs nolaupijusi us-

likke us schliwi. Un preilene ehde it ar patif-
 schanu. Winna bij gauschi preeziga, un goh-
 diga, un bes kahdas lepnibas. Leels preeks
 winnai bij redsoht schohs wiffus wesselus spulz-
 azzu-behrninus ar farkaneem waigeem un sproh-
 gainahm galwinahm, gan ar dseltaneem gan
 ar melleem matteem. Winnai bij leels preeks
 redseht, ka winni wiffi gahrbi ehde gar galdu
 sehdedami. Us winneem passattidamees sazzija:
 kahdi fimukki behrnini, ka weenas baltes-
 maises weggischi, ka jaunās abbeles abbolischi,
 ka jaukas dahrsa puffites, zits gan par zittu jo
 leels, bet neween par ohtru naw jo smuks un
 jo mihli patihkams, bet wiffi weenadi. Un ka
 winni wiffi skaidri un balti turreti, ka it
 wiffa firds pasmeijahs. Warr redseht, ka
 Deews winnu maises-kummasinu irr
 apfwehtijs, lai arri winsch buhtu ne
 tif dahrgs, ka baggatu lauschu eh-
 deens.“

„Valdeews Deewam, atsazzija mahte,
 winni gan irr pahrtikkuschi un no Deewa
 wesseli ir ar to maises kummasi, bet gan
 gruhti nahk ir to winneem pagahdaht,
 un winnus gohdigi apgehrbt un
 skaidri turreht. It deenas paleek jo
 leeli un lihds ar winneem aug
 ruhpinisch arridsan. „Lai paleek,
 mahte, pasinchjahs Katrihne, ja
 winni paliktu jo deenas jo masi,
 tad ne tif juns

ne buhtu preeka no winneem, un wehl jo leels ruh-
pínsch. Dohdatees meerâ, gan Deew's gahdab's
ka gahdajis lihds schim."

Râ bij preilene kartuppelus apehbusi tad faz-
zija: „Nu gribbu jum's musihki taisiht.“ Winna
apsehдах's pee flaweera un waspehleja it jauki.
Nedsedama ka bij skohlmeisters' paehdis, to luhdse
waspehleht kahdu danzi, un panehmufi masu
behrnu no mahtes flehpja to paaukledama ar to
padanzaja par istabu. Masais pasmejhah's, un
wiffi behrni fahze smeetees pillâ galwâ. Wiffi
bij it preezigi.

Bet mahte ar wiffu preeku ne aismirse ka pa-
ehduscheem Deewam japateiz. Un wezzaki un
behrni rohkas falikkuschi, pee galda stahwedami,
un preilene lihds ar winneem noskaitija pah-
rus. „Nu arri nodseedasim kahdu jauku dseef-
minu, tâ fazzija preilene, jo ta ir arri tâpat kâ
pahitari. Mihlais Skohlmeisters-kungs waspeh-
lejat to smukku dseesmu: „Wiffas labbas dah-
wanas, tah's nahk no augschenes no Deewa, no
Deewa jaukahim debbesim.“ Patti tulih't nehme
dseedah't ar sawu smukku jauku balsiti. Un tee
zitti pa kahrtam palihdseja.

Pateesi tas bij it jauki klausitees. Kad dseef-
ma bij pabeigta mahte eenesse masu behrnu, kas
gribbeja gulleht, kambari un celikke gultâ. Tâ

Fà winna bij isgabjusi eenahze par ohtrahm durwim weena it smukka un pagarra zeeniga mahte, kas bij isgehrbusees pehz augstas fahrtas ar dahr-gahm drahnahm. Pee paschahm durwim schi apstahjahs, un passattijahs wissapfahrt istabâ. Za gaischa un spohdra istabina winnai, fà lif-fahs, it patifke; bet jo passattijahs ar patif-schanu us teem wesseligeem smukkeem behrni-neem, kas tik skaidri bij apgehrbti.

Preilene kluffinam pateize Katribnei, kas stahweja blakkam: „Za irr manna mahte.“ goh-daprattiga Katribne tuliht aïsgahje pretti rohku nobutfchoht. Bet Grintables zeeniga mahte eesauzahs rohkas sakerdama: „Alk Deews! fo eerauga mannas azzis! Man bij jaunâs deenâs it labba draudsene, ta bij skaidri tahda patte no azzim fà tu. Us pirmu redsefchanu dohmaju winnu paschu eeraudsijusi. Tahda pat skaista un jauka, tâpat isgehrbusees winna stahweja pee mânnis, nu jaw irr labbi fenn, ka bij paglahbusi mannu dsihwibu, manni, kas biju eekrittusi affâ, israudama ahra. Es tad biju pamirrusi un tahdu scho mannu Lihfiti eeraudsiju man blakkam stahwam, kad atdarrija farwas azzis no jauna at-dsihwojusees, kahdu tē taggadiht eeraugu tewi. Nekad winnu ne warru aïsmirst, un wehl winnu redsu arween. „Zeeniga mahte wissapfahrt par

istabu passattijusees waizaja Katrihni: „Woi newa tawa mahte scheitan? Ul' teiz, luhdsama teiz, woi irr wehl wiinna pee dschwibas, woi irr weffela?“

Wehl ne bij Katrihne atbildejusi un eenahze jaw mahte atkal par durwin. Zeeniga manie passattijahs kahdu brihdi us to, un tad eesauzahs preeziga: „Lihsite! — Ja pateesi tu effi ta patti manna Lihsite! — Kahds neisteizams preeks mannâ sirdi tewis eeraudsiht pehz tif ilga laika!“ Skohlmeisterene passattijahs ar plat-tahin azzim un brihnidamees fazzija: „Ne warru tulihht attapt, ka juhs buhtu kahdu reisi redsejfi!“

„Ka? mihla, atteize zeeniga mahte, woi tab wairs ne pasihsti fawu Lenore preileni? Woi ne atzerrees wairs, ka jaukds jaundds gabbds kohpâ dschworam preeka deenas? ka ikdeenas atnahkusi pilli, ka kohpâ pilles-dahrsâ, addijam, un schuwam, un dseedajam un schuhpojamees un pukkes laistijam? Woi to wairs ne atzerrees, ka man iswilkfusi pufs mirruschu no akkas?“

„Ul'! tu Deerwin, eesauzahs pillâ galwâ skohlmeisterene, ne patti ne sinnadama no leela preeka, ko buhtu teikusi, ko darrijsi. Ul'! kahda leela laime, juhs wehl dabbuht redseht! Zif simtu reisi dohmaju fawâ prahtâ kur gan juhs

warretu buht? Bet ne kad ne warreju dabbuht
sinnabt fur juhs palikkuschi.“

„Tapat ir man gabjis, fazzija zeeniga mahte.
Zik reisu reisabm newa manna firds eekahrojusees,
jelle dabbuht sinnabt fur irr manna mihla Lihsite,
manna dsihwoibas-glabbeja, manna draudsene;
kaut jelle warretu pee man buht; kaut ja ne wai-
rak jelle wehl weenu relsi to warretu dabbuht
redseht! Tee bij wiffadi behdigi notikkumi, kas
to padarrija, ka zitta zittu tik ilgi ne atradda-
mees. Bet paldeews Deewam, ka nu dabbu-
jamees! Mahz nu, mihla Lihsite, pee mannas
firds.“ To fazzijst, apkampe Lihsite ar abbam
rohkam un to peespeesdama pee firds un karsti
nobutschodama apslappinaja winnas waigu ar
preeka-affarabm.

„Ak! woi tu wehl sinni, ka mehs ar beh-
bahm atschlihramees, kad man bij jabrauz us
Wihnes-pilsatu ar saweem wezzakeem! Nu pal-
deews mihlain Deewam, kas irr muhs atkal
faweddis it nesinnoht. Jaw tawâ pajumtâ buh-
dama un tawâ istabâ stahwedama wehl ne doh-
mabt ne dohmaju, ka tewi të atraddischi, tu
manna mihla Lihsite!“

Ir sfohlmeisterene raudaja no preeka, un
prassija: „Bet, ka tad juhs të tappuschi mihla

zeeniga, ne patti ne sinnu kà juhs gohbaht, woi wehl par preiseni, woi par zeenigu mahti?“

„Ja tà, atbildeja Grintables zeeniga mahte, ne to wehl tu ne sinni! Neds! Schi irr manna meitene!“

„Tad juhs gan buhseet Grintables zeeniga mahte, atbildeja skohlmeisterene. Un ja tà irr, tad wehl jo leels mans preeks! Ut Kungs un Deews, kà tu darri brihnischklgi!“

„Pateesi, tà fazzija zeeniga mahte, patš Deews irr ta weddis. Winsch, redsedams tawas meitas Katrihnes, un juhsu wissu taisnibu; un pee tahs atraddis patikschanu, irr apdohmajis farwâ prahtâ juhs apfwehtih; par to. To ne mas ne sinnadama wehl ka tu, mihla Libsite, essoti Katrihnes mahte, jaw manna sirds nessahs us tewi. Es wissur iswaizajohs, pehz tewim, pehz tawa wihra, pehz taweem behrnineem, un dabbuju ko ween dabbudama labbu ween dsirdeht. Taggadicht dohmaju braukt ar farwu meitu no pilsata us farwu muischu, fur gribbu par pawassaru palift. No kalna braukdami leija eeraudsijam scho fahdu un tulih; man eegribbejahs juhs wissus dabbuht pasih; tas tahdi labbi un taisni laudis. Indrikenei nekad ne peeteef tezzeht, un tapehz schi aistezzija tezzinus pah; teescham papreeksch. Es brauzu pamasam no pakkakas.

Zaw stahweju labbu brihdi preeksch namina-
 durwim klausidamees ar preeku kà dseedajat, un
 pastahweju tihfchi libds dseesmina bij pabeigta.
 Un tà manni atwedde pats Deews nesinnobt
 pee tewim manna mihla draudsene! it brih-
 nischligi. Bet nu eesim, mihla Lihsite, us dahrsu,
 mums wehl irr dauds kas kohpâ jarunna.“

Winna nu pagreesahs us skohlmeisteru un faz-
 zija: „Ne nemneet par launu, skohlmeistera-
 kungs, ka juhs knappi eeraudsijusi, jums at-
 nemmu juhsu gaspaschu us kahdu ihfu brihtinu.
 Lai nu man irr jarunna papreeksch ar winnu,
 bet ir juhs es turru, mihlais skohlmeisters, it
 labbâ gohdâ, tà kà jums nahkabs. Es sinnu
 ka effat sawai seewinai it labs wihrs, un fa-
 weem behrneem mihligs tehws, un it labs un
 derrigs skohlmeisters. Jo tapehz wehl dabbu-
 schu runnaht arri wehl ar jums. Indrikene,
 manna meitene, ismekle par karrecti zukfuru weg-
 gus, un kas wehl tur rastohs behrneem derrigs,
 un isballi to winneem, un appreezajees ar win-
 neem, libds eenahfschu atpakkal istabâ.“

Weenpadesmita noballa.

Grintables zeeniga mahte staigaja dahrsâ ar skohlmeistereni sawu wezzu draudseni. Winnas apsehbas paahbelê us benki. Schi bij see-du-pilla, un jauka Deewa debbes paspihdeja stary seebeem.

Papreeksch isteize zeeniga mahte, ka bij winnai gahjis kad bij mahte nomirrusi; ka bij ja-peeredf gruhstas deenas pee sikhstes tehwa-mahses dsihwodamai; ka schi ne bij winnai nowehlejsi Lihsitei parakstiht grahmattu, negribbedama naudu tehreht par pastesnaudu, papihri un lakku; ka tad jo pehz bij apprezzejusi Grintables zeenigu fungu, kas effoht gauschi labs un mihligs, un ka bij ar scho fadsihwojusi ilgus gaddus karra dehl Pragas-pilsatâ, un tik bij atnahkusi pehz nobeigta karra ar sawu wihru Grintables muishâ, un tur buhdama kaut jo Klausfinadamees, bet ne bij dabbujsi sinnaht fur Lihsite dsiwjojht.

Nu arri pateize Lihse, ka bij winnai gahjis no ta laika ka bij atstahjsi no Lenores preilenes; ka bij aisgahjusi, kad bij tehws nomirris, pee dseedataja, tehwa brahla; ka tur buhdama bij dabbujsi pasihstes ar Ehrmanni skohlmeisteru, bij tad winnu apprezzejusi un ar winnu fadsihwojsi it meerigi un laimigi sawâ laulibâ; ka pirmôs gaddôs gan labbi pahrtikkuschi ar sawu knappu lohni; ka schinni paschâ paahbelê, fur

tam brihscham sehdeja ar zeenigu mahiti, bij daudsreis Deewu teikusi par farwu laimi un labbu fadsihwoschanu; un ka tad tik bij sahkusi manniht knappibu, kad behrninu pulks bij gaddos wairojees un nu beidsami bij tappusi it leela truhkumadeht farwas gruhtas flimmibas.

Bet falki man no Deewa pusses, mihta Lihsite, ta prassija Grintables zeeniga, ka tu warreji pahrtikt ar tahdu knappu lohni ar farweem dewineem behrnineem, un ne pahrtikt ween, bet ka redsu arri wissu farwu buhschanu tik labbi uskohpt, un zauri tik tik ilguß gaddus ar gohdu?

„Man gandrihs nahk paschai brihnumß, atbildeja Lihsite. Bet man dohmaht ta warr buht gan Deewa swehtiba, kas mums nahkusi paliga! Bet sinnams, gan arri paschi darrijam zil ween sinnadami un warredami. Un ta darridami ta gabje mums, ka mehds fazzihht mans mihschwihrinsh: kas palaujahs Deewam, un darra kas nahkshs, zil spehdams, un it noteefas, tam nekad ne truhks.“

„Gan labbpraht gribdu tizzeht, fazzija zeeniga mahite, ka effi kohpusi farwu mahju-buhschanu ar gudru sinnu, un darridama zil ween spehdama, lai eetu wiss pareisi. Bet man tiktu labbpraht sinnaht, ka tu darriji. Isteiz man luhdsama it no galla.“

Skohlmeisterene nu isteize ta: „Mehs bijam abbi, ta es, ka arri mans wihrs, jaunäs

deenâs, wehl sewi dsihwodami, gauschi us eefrahfchanu. Mans wihrs, pilfatâ stahwedams par skohlmeisterra-palihgu, fâ ween warredams attapt, wehl mahzija behrnus par mallu mal-lahm un eepelnijahs labbu wehrdinu-naudas no ta, un dschreijß un fahrschuspehletajs ne buhdams ir aistaupija fo bij eepelnijees. Jaw winsch nowehroja wehl jauns zilweks buhdams, fâs fahdu brihdi buhs waijadsigs, fâd usnems patß farwu buhschanu, un fâs winnam irr no lab-bahm leetahm, to jaw tad winsch bij noraudsijis. Ra gan nu warretu dohmaht nopirkt grahmataß, woi bildes un flaweeri. Tahds prahts man bij arrißan. Es ne raudsiju nekahdas neeka-luppattas schahdas tahdas sihschu woi bohmeht drah-nas, bet es labbaß raudsiju gultu-drahnas, un audeflu un linnus, un tahdas leetas kraht, fâs noteek kattrâ brihdi, un fâs irr man nu lohdi derrigas. Un tad arri knappi un ar apdohmu dsihwodami pirmôs gabbôs warrejam aistaupiht, ir no tahs paschas masas lohnes, fâhdu nohtes-naudu, un to zeeti glabbajam. Dasch nau-das-wehrdinsch, fo tad bijam aistaupijschi, pehz muins nahze par leelu paligu truhkumâ jeb-fahdâ.“

Zeeniga mahte fazzija: „Tas bij gan gubri darrihts! Bet ir tad wehl ne warru fapraft, fâ tu warreji til tahli tilt ar tahdu masumu. Gan esmu dsirdejßi fâ tà teiz: fâs grihb buht labbi

pahrtizzis, tam jarauga fawu nopelnu wairoht, un fawu tehreschanu paknappinaht. Nu falki man papreeksch, ka tu raudsiji wairoht fawu nopelnu?“

Skohlmeisterene atfazzija tã: 'Iz mehß gan tã darrijam, raudsijam wairoht fawu nopelnu ar gohdu. To sinnams, fo dabbujam par lobni, naudu, labbibu un malku, to bij gan japatehre, no ta nefas ne atlikke. Bet tas semmes-gabbals, fas bij mums eerahdihts, tas bij gauschi nefohyts un pagahjis, un no ta, labbi fohyptu, dauds fo warreja eepelnitees. To mans wihrs redsedams ir tuliht eefohze darriht. Muhfu eerahdihts plawas-gabbals bij gauschi faufs un farstã fausã wassarã tur isdegge sable, un ne fas ne paauge; un tas semmes-gabbals paschã namma-preekschã tas atkal bij skaidrs purws. Tur winnã pakalnina mans wihrs atradde awotu, kam ne bij labs zelsch patezzeht, un fas, aisturrehts muhsu semmes-gabbalã namma-preekschã, scho padarrija tihri par striggohni. Winsch to atrafdams to palaide us muhsu plawas-gabbalu un fohku-dahrsu, fur nu aug, kã redsat, it smukka sahlite un ahbelites spirgst. Skohlmeisters, fas bij preeksch mums bijis tanni weetã warreja knappi mittinaht weenu paschu wahju gohwi, un mehß paldeews mittinajam diwi labbas gohwes, fas muhs usturr ar peenu un ar sweestu. Newesseligu twaifu pilns purwis,

Fas bij preeksch namma durwim, nu irr paliz-
 zis faufs un aug tur labbi auglu lohki. Rah-
 postu-dahrss mums lohki noteef, bet dauds tur
 aug wairak ne ka mums waijadsigs. Schè fah-
 tã pee laudim gan to atlickumu pahrdoh-
 ram. Bet mans wihrs israudsija, kahdas jo
 dahrgas fehklas tur warretu stahdiht. Tur aug
 brangi pukka-kahposti, un pilsatã tohs labbprah-
 pehrk, un labbi maksa. Bet par wissam mums
 eeness wairak lohku augli. Jaw nu irr pee-
 zatsmits gaddi, ka schohs mans wihrs irr stah-
 dijis un pohtejis. Tahdai hufschanai, fur irr
 pulks behrnu, lohku-augli it lohki leels labbums.
 Bet mums schis labbums isdewahs ne no ehfcha-
 nas ween, bet arri no pahrdohchanas. No
 tahs weenas paschas ahbeles, fur meh's tagga-
 diht apsehdufchees, un kam aug gauschi smulki
 abholi, jaw daschu gaddu mums irr pahrnah-
 kuschi lihds defmits dahlderu mahjã. Ir no
 jaunahm ahbelitehm, fo tur redsat ahbelu-
 skohlã augam, jaw dasch labs naudas-wehr-
 dinsch mums irr eenahjis. Ir no bittitehm,
 kam schè rohnahs labba pahrtifschana, par med-
 du un wasku nahkusi ne masa nauda. Mans
 wihrs eeraudsija, ka tihk appihneem augt gar schoh-
 ga-mallahm, un raudsija, tur us kalninu, schohs
 stahdiht, un no ta kalnina, fur auge lihds schim
 ne wairak ka ehrtfchki, nu eenahk nauda par
 appihneem. Un ta'par scho dahrstu puhleda-

mees, mums jaw atlehjahs bauds labbums no winna. Bet bes ta mans wihrs no darba ne baidahs, fur ween pelnu redsedams. Ik neddes lās eet divi reises juhdsu semmes us muischu fungu behrmus mahziht dseedahht un flaweeru spehleht, un tur dabbu pilnigu maksu. Wimsch arri raksta musihku-nohtes, un winna raksts irr tikpat labš kà buhtu speests ar akminu fihmehm; un dseedatajs winnam raida schohs leelahm pakkahm norakstihht, un tas arri winnam irr labš nopelns. Ras irr labbi mahzihts, un wihscho strahdaht, tam arri ne truhks fur ko dabbuht nopelniht.“

„Un es arri darru zik warredama wairoht muhsu nopelnu. Jaw dasch grassis eegabje man rohkà no kahpostu-stahdeem, no wissadahm fehklahm, un no pukkehbm, ko schinni meestà kahsneeki puschkojahs. Ra schè newa uppe tahli, tad audsinaju sohses un no winnahm dabбуhnu labbu naudu. Maseem behrneem tahs jaganna, un gannidami wehl paabda fektes. Tee dseltaini smukki sohlehni winneem patihk, un tapehyschee labbpraht schohs ganna un farga, it ar leelu preeku. Un kad kahdureisi ir apnikkaks pabrihscham ganniht, tad eelustinaju winnus ar Mahrtniu zeppetì. Ugri un wehlu schuhju un addiju, un ir ar wihru pazeeredama addihkliš bij arween rohkà.“

„Behrneem bij weenumehr jastrahda zik ne zik leeli palikkufchi. Wehryt, addiht, dahrsu ra-

weht, puppas schiht un firminus laupihht un spal-
was pluhft, tee bij un irr winnu darbi, un tas
irr katram jastrahda pehz sawa spehka. Tur
laufâ pee pakalna labbi isdohdahs augt wilku-
buhfahm. Kalnis bij par leelu gabbalu farkans
ween no winnahm. Laudis par mahjahm par
tahm neka ne behdaja. Bet manneem behrneem
tahs bij jafapluz. Pilneem kofhscheem tahs
pahnesse mahjas. Es winnas pahrgreesu pu-
schu, un behrneem bij graudi jaisrubbina, un
pilsatâ daschu guldi par winnahm dabbujam.
Un tà wiffadi puhledamees un gahdadami wehl
nopelnijam ohtr tif dauds zif lohni dabbujam.“

Zeeniga mahte fazzija: „To tu effi it gudri
un pareisi darrijsi. Bet wehl nu es gribbetu sin-
naht, kâ juhs taupidami paknappinajat sawu
tehreschanu.“

Skohlmeisterene atbildeja: „Bes waijadsibas
ne isdewam ne weenu grassi. Nekandus gahr-
dumus ne ehdam neds tohs kahrojani. No zukuru
faldumeem manni behrni, ne arri mehš ne sin-
nam ne neeka. Dahrgas gahrduma=sahles, kas
no Wahzsemmes nahk, tahs mehš ne kad ne lif-
kam pee ehdeena. Muhsu gahrduma=sahles zit-
tas naw ka kimmeneš, kas aug muhsu plawâ,
un lohki un sihpoli, kas irr muhsu dahrsâ. Ur
teem ween pagahrdinajam sawu ehdeenu; bet
kas par wiffam mums pagahrdinaja ehdeenu, tas
bij darbs, jo labbu darbu=gabbalu padsihwoj-

fchi, irr bijam labbi isfalkuschi, kab apsehda-
 mees pee galda. Mans wihrs nefad ne gahje
 frohgâ; es nefad ne dsehru kappiju. Allus no-
 dsehramees it rettu reisi. Par to mehš ehdam,
 parwissam karstâ wassarâ skabhu putru, kas bij
 jo wesseliga, un jo gahrba, ne ka frohdseneeka
 passahbs allus. Mans wihrs ne schнауze ta-
 baku. Wansch fazzija tâ: kab arri wairak ne
 patehreu schnaufdams ka mahrfu par neddelu,
 jaw tas istaisa par gaddu wairak par pufsoh-
 tru rubbulu. Pihpaht arri wansch ne pihpaja.
 Kad arri ne wairak ka weenu wehrdinu pihpa-
 dams par deenu patehreu, tad man iseet par
 gaddu wairak ne kâ peezi rubbuli, fur wehl irr
 pihpe, kas tad japehrk un daschas zittas leetas,
 bes ka ne warr pahrtift kas pihpa, tâ wansch teize,
 un no scheem peezeem jaw rohnahs par desmits
 gaddeem peezdesmits rubbulu, un tas jaw irr
 labš naudas gabbals. Mehš nekahdas dahrgas
 drahnas ne pirkam, ne arri schahdu tahdu neeka-
 leetu, fo neffa schihdini par mahjahm. Es pa-
 schubju ir sawas ir sawu meitenu drehbes, un
 ir wihram un behlehneem padarriju daschu gab-
 balu ar sawahm rohkahm. Mehš arri tauwijam
 sawas drahnas, zil ween warredami. Sweht-
 deenâs kâ no basnizas pahrnahkuschi, bij behr-
 neem tulihht janogehrbj swehtdeenâs-drahnas, un
 bij smuffi japaglabba sawâ weetâ. Tâ schihš
 peetifke ilgi labbas un smuffas. Un kab cerau-

dsiju pee tahm kahdu masu wainu, tad tulih
 to palabbinaju. No mannahin un no wihra
 panessatahm drahnahin isdarriju behrneem dreh-
 bites, tapat ka biju darrijusi ar Katrihnes zep-
 purites. Tahs drehbites kas bij palikkuschas wez-
 zakeem behrneem masas, tahs bij jaunakeem ja-
 pawalka. Un ta jeb katra tappa pawalkata lihds
 beidsamam un ne weens luppats ne aisgahje poh-
 sta. Ir pee mahju-traukeem dauds ko aistaupl-
 jam. Kas ne bij waijadfigs, to ne pirkam, lai
 jo buhtu lehts bijis. Bet kas bij, to taupijam
 jik warredami, ar to prahitigi un kahrtigi dsih-
 wodami. Kur kahda buhschanâ ne eet kahrtâ, tur
 dauds kas maitajahs preeksch laika, un ne pee-
 teek. Trauki tohp sadausiti; arxami-rihki lauka
 pamesti isdeld, un saruhst, un puhst, ir tohp
 nosagti; behrni panemm kaut ko eeraudsijfschi pa-
 spehleht, iswasa un pamett, un leels laiks aisceet
 pawelti ar mekleschanu. Pee mums ta ne bij.
 Katrai leetai bij eerahdita weeta, kur labbi war-
 reja stahweht, un scho tulih warreja atrast kad
 bij waijadfiga. Mans wihrs paglabbaja katru
 papihra gabbalinu, un es katru audekta luppaa-
 tinu jeb deega paweddeenu. Wehl man japee-
 minn, ka arri dauds ko aistaupijam ar skaidribu
 kas neka patti ne makfadama isfarga daschu lee-
 tu no maitaschanas. Dauds kas nessaidri tur-
 rehts ahtri buhtu pohsta gahjis, nu peetikke jo
 ilgi, un kas wehl isdewahs no spohdribas, tas bij

fchis labbums, ka muhsu behrnini, spohdri un skaidri turreti, aistaupijahs arween wesseli un spirgti, tahs flimmibas ween iszeetufchi, kas jaw wisseem behrneem nahfahs. Dauds wehl fo warretu pateikt, bet jaw gan buhschu par ilgi kawejusti zeenigu mahiti.“

„It nemas ne, atbildeja zeeniga mahite. Wehl man tiftu tew klausiht ilgi jo ilgi. Gahdiga un gudra darrischana mahju-waldibas-buhschanu leetâs tã derr ir augsteem ir semmeem, un ne warr to usteikt deewsgan. Bet arri tad tew ne nahze gauschi gruhst tã darriht?“

„Sinnams, atbildeja skohlmeisterene, ka gan bij muhsu knappa pahrtifschana mums pahrihscham it gruhsta zeeschama, bet arri isdewahs mums no tahs dauds kas bij lohti derrigs. Mums bij weenadi ween jastrahda, un bes darba ne kad nebuhdami, muhs arri ne kad ne pahrenehme flinkums, kas tik dauds laudis pawedd us launu. Paknappi buhdami sawã pahrtifschana mums arri ne kad ne usgahja leekas eefahroschanas, kas skubbina daschubrihd us nedarbeem kam irr papillam pee rohkas. Un tahs ruhpes, kas muhs pahrihscham behdinaja, tahs arri muhs mohdinaja pagreest sawas dohmas us Deewu, to sirgsnigi peeluhgt, winnam jo tizigi palautees, un no winna gaidiht paligu un glahbschanu, fo arri dabujam redseht ne retti. Tã mehst polikkam jo deewabijigi un jo labbi.

Un man ne nahk ne prahâ, par to brehkt un subdseht, ka irr Deews tâ mums darrijis, bet atsihstu it ar pateizigu firidi, ka irr Deews tâ ka darridams ar mums, labbi darijirs; un es wimmu par to flaweju no wiffas mannas firds, ka irr muhs nolizzis tahdâ paknappibâ.“

„Bet nu gandrihs tâ man rahdahs, tâ wehl fazzija skohlmeisterene, ka wairs ne warrefim, tai weetâ kur buhdami, wehl pahrtift us preekschu, bet buhs gan jamekle zitta. Es wairs ne esinu til wessela un spehzigâ, kâ jaumôs gaddôs; un tad arri irr mums par dauds to behrninu pee schihs pahrtifschanas ween. Tas laiks nu irr atnahzis, ka buhs dehli jadohd kahdâ mahzibâ lai kahdâ, un meitahm arri katrai fawâ laikâ fawu puhru waijadsehhs. Bet kur to mehs nemfim? Daudsreis farunnajohs ar fawu wihrinu it ar nossumnuschu firidi, un ne warru meerâ dohtees, lai jo man buhtu meerinajis un drohschinajis. Mehs gan teitan bijam lihds schim arween ar meeru un bes behdahm, un wiffi muhs gohdaja un mihleja. Bet, ja ne wairak, taf muhsu behrninu dehl, labbi gan buhtu, ka gadditohs mannam wihram jo labba weetâ ne ka schi.“

„Nu, mihla Lihsite, tâ fazzija zeeniga mahte, gan tahdâ arri wehl gaddisees. Dohdees til meerâ, un tizzi mannis, jaw irr Deews preeksch tewis gahdajis, kad ta weetina, fo irr mums

schinni semmê winsch eerahdijis, mums wairs ne peeteef, tad Deews mums sagahda zittu. Tif jagaida mums no winna schehlastibas. Ir jaw esmu to peegahjis, kad kahds wihrs sawâ amnatâ pareisi un ustizzigi strahda, ir ar to masumu ko pelna meerâ palikdams, ka tad Deews winnam norauga zittu weetu, fur tam gaddahs ir jo wairak labba pastrahdaht, ir jo wairak nopelniht. Za Deews darrihs tawam wihran arridsan. Upmeerinajees un pagaidi wehl kahdu laiku.“ Za teikusi uszehlahs zeeniga mahte un eegahje ar Lihiti skohlasnamâ.

Diwipadesmita nodalla.

Uplaimoti lautini.

Par to starpu ka bij zeeniga mahte ar skohlmeistereni farunnajuschees seedoschâ paahbelê kohpâ sehdedamas un weena ohtrai sawu sirdi atdaridamas ispreezajuschees, preilene bij istabâ ar behrneem it smukki farunnajusees. Za bij likusi fullainim pasneegtees no ratteem kohziti ar zukkuru maisitehm (wahzi to sawz komfektu) un bij no tahm isballijfi behrneem. Zeem masakajeem behrneem bij leels preeks par tahm skunstigahm un smukki nomahletahm zukkura isdarrishanahm, ko wehl ne bij ne kad redsejuschi; winni ne gribbeja ne tizzeht, ka essoht tahs smukkas masas aitinas un tee aituganni, schihs masinas pukku frohnites, un schee kohzische ar daschadeem dahr-

fa augumeem, fa schee effoti wiffi no zukkura isdarriti.

„Ne, ne, tà zitti eesauzahs, mehß tahß ne ehdisim, tas buhtu skahde un schehl. Es doh-
fchu mahtei farwu pukkukrohniti, tà teize masa
Lihsite, lai to paglabba farwâ lahde.“ Marina passattijahß us farwu smukku masu kohziti,
fas tà bij kâ nosehts ar dahргеem afmineem
un pilns masu ahbolu, fas ne bij leelaki par
firnineem. „Al tee masi smukki ahbolischi, tà
fchi eesauzahs, tee irr ar tihru leddu apfahrmoti.“
Masais Ants pee tehwa aislehziß rahdija to smuk-
ku aitinu ko bij dabbusis un prassija tehwu, woi
waijagoht fcho papreeksch iszept, kad to grib-
boht ehst. Bet Kahlitis bij nokohdis zitteem
behrneem par isbaili farwam smukkam aitugan-
nam galwu, un pateize fa effoht gauschi gahrds.

Masa Lattite pe krehsla stahwedama pahr-
lassija farwus zukkura gabbalinus; tohs fabr-
kanus ta apehde, bet tohs baltus ta nolikke pee
mallas. „Ro tu tur darri, prassija preilene,
kapehß ne ehdi tohs baltus tapat kâ ir tohs far-
kanus?“ „Al, atbilbeja Lattite, tee jaw naw
wehl eenahkuschees, tee wehl ne bij pluhzami.“
Wiffi behrni pasmehjahß. Bet Lattite nosarka
un tik ne eefahle raudaht par to fa to zitti behrni
bij apsmehjuschi. Bet preilene to meerinadama
fazija tà us winnu: „Neka ne behda Lattite!
Nesinnadams warr gan lehti allotees. Ir man

paschai tà gabjis, to Katrihne itt labbi sinn. Tadeht tu ne effi apfmeijama! Woi naw tà, mahte tew irr aisleegusi ehst negattamas ohgas, kas wehl naw palikkuschahs farkanas! Un lai nu buhtu, ka tu nepareisi dohmaji schohs zukfurischus kahdas ohgas effoschas, bet taf tu gribbeji paklausiga buht mahteit tahs neehidama. Un tas tew irr par leelu gohdu; tu effi it labs behrns!“

Par to starpu Katrihne bij pagahdajsi preeksch zeenigas mahtes un preeksch preilenes kahdu labbu kuminasi fo meelotees, zit warredama pee tahdas knappas buhschanas un zit femmes-lautineem pee rohkas buhdams. Galdu ta bij apflahjust ar skaidru galbautu, un nu ta atnesse blohdu ar faldu peenu, un weenu wehl ar skahbu peenu, baltu schkihwiiti ar dseltanu sweestu un atkal masu baltu kausiti ar meddu, kas bij tik flahrs ka dsinters. Us weenu schkihwi ta bij uslikkusi masus rezentinus no winnu paschu maises, un us ohtru no tahs baltas maistes, fo bij preilene atnessusi lihds, ir wehl ta bij nolikkusi diwi masus kurwischus ar smukkeem dseltaneem un farkaneem abboleem, kas bij it jauki usskattami. Paschâ galda widdû ta nolikke pohdinu ar wissadahm smuklahm smarschotahm pukkeh. Tee traufi gan bij wissi no mahla, un tahs farrotites no blekka, bet abbi bij tik spohschi un skaidri, ka it luste fo skattitees.

Zeeniga mahte ar skohlmeistereni istabâ eenah-
fusi ispreezajahs gar to sinukku galdu un tâ faz-
zija: „Semmes-lautini irr tatschu it laimigi,
tahs wissu brangas Deewa dahwanas, peens,
sweests, medbus un dahrsu kohku augli tee win-
neem nahî it pirmakajeem rohkâ; mums, teem
pilsatu eedsibwotajeem tee irr japehrf par dahrgu
naudu un taf mehş schohs tif labbus ne dab-
bujam. Un kas irr tee zukkura neeki no zilweka
rohkahm darriri, kas winni irr prett schahm jau-
kahm Deewa dahwanahm, kas no pascha Dec-
wa rohkahm nahkuschas, kâ sbeee sinukki abboti.“

Zeeniga mahte apsehдахs ar Lihšiti, ko wairs
ne mas ne palaide no rohkas, pee galda. Preis-
lene apsehдахs blakkam skohlmeisterenei, sawas
mahtes draudsenei, skohlmeisters palikke neapseh-
dees notaklam stahwedams. Wet zeeniga mahte
to eeraudsijsi it mihligi us scho runnadama faz-
zija tâ: „Nahzeet skohlmeistera kungs, apsehcha-
tees man blakkam; mehş tahdai wehl dauds ne
dabbujam farunnatees, un man wehl irr dauds,
kas jums buhtu jateiz. Es ko jums gribbeju
bildeht, ko schkeetu ka jums buhs patihkams, un
kas arri, zil nomannu, patiks juhfu gaspaschai.
Un es eekam ne gribbu baudiht no schahm gahr-
dahm Deewa dawahnahm, ko irr Ratrihne tif
pilmigi të nolikkusi muhsu preekschâ, kamehr ne
buhşchu ar jums norunnajusi un ne buhsim abbi
tappuschî skaidribâ, un salihkuschî.“

Ka nu bij skohlmeisters apsehbees, zeeniga
 mahte usnehme atkal tà runnaht: Mans laulahts
 draugs jaw senn deenahm bij nobohmajis eerik-
 teht Grintablè jo labbu skohlu, bet ne tikke win-
 nam behdinahht to wezzu skohlmeisteru, kas tur bij
 senn gaddòs bijis. Bet schis taggadin, nomanni-
 dams sawa wezzuma nespehziibu, patò irr luhdsis
 lai to atlaistu. Winsch arri irr isluhdsees no zee-
 niga kunga lai winnam nowehletu kahdu schehla-
 stibas-lohni, un zeenigs kungs irr winnam noweh-
 lejis dabbuht lihds muhschu beidsiht wissu lohni pa-
 turreht, fo bij lihds schim dabbujis, bet turklaht
 arri gribb zeenigs kungs jaunam skohlmeisteram pil-
 nigu pahrtifschanu doht, ka warretu bes behdam
 kohpt sawu ammatu. Un leela ruhpeschana
 nu bij zeenigam kungam tahdu wihru dabbuht,
 kas buhtu tik labbi mahzihts, un kam arri buhtu
 labs prahts Grintables skohlu jo labbi eetaisihht
 un uskohpt, ne kà ta lihds schim laikam bij bijusi.
 Jo zeenigs kungs to stipri tizz, ka ne warr parah-
 diht jo leelu schehlastibu saweem pawalstneekem.
 Ta appihnu-wihhtemums eerahdija kur effoht tahds
 wihrs dabbujams. Jo ta gramata, fo rakstija
 jubsu meita Katrihne mannai meitai, ta mums pa-
 tikke lohht wisseem. Ur scho gramatu reisà bij
 atnahkusi gramata no bakterakunga, fo bij Ka-
 thrine weddusi pee sawas slimmes mahtes. Winsch
 muhs drohschinaja kà effoti Katrihne patti to gram-
 matu rakstijfi un arri mums isteize, ka wissa jubsu

pamihlije effoti it gohbigi laudis. Tad sazija zee-
 nigs kungs; „Tahdam skohlmeisteram, kas mahja
 farvus behrnus tahdas gramatas rakstih, tam
 waijaga buht it derrigam skohlmeisteram un it lab-
 bam zilwekam.“ Nu tuliht parakstija daktera kun-
 gam, to luhgdams wehl raudsiht dabhuht jo skai-
 dru sirnu. Tapehz bij daktera-kungs aisgabjis
 skohlâ, kad juhs turrejat behrnu-pahrklaufschnu.
 No tahs winnam bij wissa firds tappusi eepreezi-
 nata, un winsch atrakstija no tahs zeenigam kun-
 gam zik ween warredams, un ir scho eepreezinaja
 it gauschi. Daktera-kungs arri pateize, ka juhs,
 mihtais skohlmeisters, effoht padarrijschi dauds lab-
 ba ne preeksh skohlâs ween, bet arri par wissu
 to draudsi. Es scho sahtu redseju preeksh kahdeem
 diwidefmits gaddeem; bet ka winnu redsu scho-
 deen, to gandrihs wairis ne buhtu pasinnis. Ta stah-
 weja, ta kâ pasuddusi, stary sarweem flintufalneem
 plikka un bes kohku ehna. Bet nu wairak ne
 warr eeraudsiht, ka basnizas tohrna gallu, un jum-
 tu tshukfurus auglu kohku ehna. Ir appihnu-
 dahrsi tur rohnahs papillam. Zitti auglu dahrsi,
 wissi labbi kohpti, un katra warr dabhuht redseht
 bischu-kohzinus pee schohgu-mallahm. Schi sah-
 lautini preeksh juhsu atnahkschanas, skohlmei-
 stera kungs, bij ta kâ nolaiduschees, bet ar juhsu
 mahzibu un eerahdischanu nu ta strahda, ka ir
 paschas tahs bittites, kas winnu dahrsâ. Ir tu
 mihta draudsene, ta teize us paschu to skohlmei-

stereni, dauds effi gahdajust pee labboschanas schi weeta. No semmes-kohpschanas ween pahrtift ne warredami, schihß sahtß eedsihwotajeem japaleek truhkunnâ ja ne ranga wehl zittu kahdu pelnu; un tu winneem eerahdiji wiffadu derrigu rohku darbu, ar fo nu nopelna daschu labbu grassi. Paschi gan kñappi pahrtiffuschi buhdami, tu patti ar sawu wihrinu, bet dauds effat palihdsejschu scheem sahata-lautineem tift pee jo labbas pahrtiffchanas. Scheenu proht, no jums eemahziti, dahrsu kohkus stahdiht un kohpt, dahrsauglus audsinahht, bittes kohpt un dasch daschadus rohku-darbus darriht, kas wiffi winneem palihds jo labbi pahrtift ne kâ lihds schim bij pahrtiffuschi. Es patti redsu, ka daktera funks naw pahртеизis, un jaw us winna teiffchanu zeenigs funks bij nobohmajis, lai arri gan bij pulks, kas luhdsahß Grintablê par skohlmeistereem eezelti kluht, ka ne buhs zittam ne weenam dabбуht scho weetu ka Ermannin, ja pascham tihl to usnemt. Tê nu garram braukdama us Grintables pilli, man bij it patihkams jums pirina atnest scho sinnu, zerredama ka schi weeta jums buhs penemmiga un labba. Grintable ir gauschi sinukka weeta. Skohlasnams it jauns, kâ uszeltß, leels zil waijahsigß un ruhmigß papillam. Dahrsß irr leels un sinuks. Gelfch lohnes juhs dabбуseet trihsreises til dauds ka scheitan dabбуjuschi. Dohmaju ka gan peenemseet scho weetu. Tâ tad buhs

arri gabbahts preeksch juhsu behrnineem, un wiffi Grintables behrni preezasees dabbuhttahdu labbu skohlmeisteru. Un man buhs schis leels preeks, fo ne biju ne dohmaht dohmajusi dabbuht, fa nu dsihwohs mannu jaunu gaddu labba draudsene mannâ klastumâ; un ir mannai meitai buhs ar juhsu Katrihniti labbeem draugeem buht, tâpat fa mehš, es patti ar juhsu mihlu feerwinu, jaunâs deenâs labbi fatikkamees. Zsteizeet nu, mihlais skohlmeistera kungs, fâ juhs dohmajat?“

Skohlmeisters no leela preeka pahrnemts papreeksch ne sinnaja fo teikt fo dohmaht, affaras fa pehrles wianam birre no azzim, un ne warreja isrunnaht ne weenu paschu wahrdu. Pehzak atnehmees tâ fahke teikt: „Ak kahda laime, kahds brihnischkigs paligs no pascha Deewa debfim paschâ leelâ nohtes-brihdi! Zeeniga mahte, ar leelu preeku un pateizibu peenemmu juhsu wahrdu, un apfoblohs dsihtees zik spehdams, wissu padarriht, fas man nahkfees, un t â parahdiht jumš, un zeenigam kungam, sawu pateizigu firdi ar sawu wissu darrischanu, un ne ar wahrdeemween.“

Skohlmeisterene schnukstedama raudaja no leela firdspreeka. Mafa Lattite, fas winnai stahweja blakkam, prassija: „Kalabb tu raudi, mihla mahte? zeeniga mahte tik mihliga! winna ar tewi ne rahjahš! Ne raudi, jo zittadi man buhs arri jaraud!“

Bet mahte teize us zeenigu mahiti: „Ak zik neisteizami laimiga esinu tappusi, juhs atrast mihla

zeeniga mahte, faß juhs wehl tahda patti effat mihliga, schehliga, labbprahliga, pasemmiga, laipniga fa bijat jaunâs deenâs. Ra gauschi preezajohs; fa nu dabbuschu dsihwoht juhsu flahtumâ! fa schehligi irr Deews gahdajis par man un manneem behrneem. Ra winsch sinn beidsiht isbarriht wissu par labbu!“

Zeeniga mahte fazzija: Ta irr pateesi pascha Deewa redsama gahdaschana, fa mehß atkal atraddamees, un fa jaw bij tawam wihram ta labba skohlasweeta Grintahlê nodohmata, faß wehl es to ne sinnaht ne sinnaju, fa winsch irr tawß wihrs. Uk, arweenu ween ilgojohs wehl jell tewi dabbuht redseht kahdu reisi kamehr dsihwodama! Man it gauschi eegribbejahs, wehl tew dabbuht parahdiht sawu pateizigu firidi, taggadiht pee leelas baggatibas tappusi no Deewa schehlastibas. Tadehl biju it gauschi eepreezinata, eerandsidama, tawâ pajumtâ tappusi, Katrihni tawu bildi, un jo pehz tew paschu arridsan. Tu pateesi warri tizzeht, fa irr mans preeks tif pat leels fa ir tawß. Ne tew ween, mihta Lihsite, un tawam wihram un taweem behrnineem, bet ir man, un mannam wihram, un manneem behrneem irr japateiz Deewam, un wisseem mannas muischas laudim irr jaslawe Deewa schehlastiba, fa ta irr winsch nolehmis, un wehl buhs jateiz un jaslawe ilguß gaddus par to. Tas notiffums ar to appihnu-wihtti, tas bij itin laimigs notiffums!“

„Nu palbeewš Deewam, tã atfauzahš prei-
lene, kas arween bij preeka pilna, ka irr zehlees
tik leels labbumš no mannas appihnu-wihtes pirk-
šanas, kas notikkusi man paschai ne sinnoht.
To reis gan tappu rahtš, ka biju tã darrijsi neap-
dohmigi; bet nu man tatschu paschai jaušteizahš
redsedama, ka žits ne weens to ne gribb darriht.
Ja ne buhtu to appihnu-wihtu nopirkusi par tik
dahrgu naudu, tad arri tik dauds laimes ne
buhtu isdewees no schahdas mannas darrischa-
nas, ka nu isdohdahš. Mahte ne buhtu atrad-
dusi sawu jaunu deenu draudseni, un mehs ne
buhtum dabbutjufchi tahdu labbu sfohlmeisteru
Grintahlē.“

Bet zeeniga mahte atbildeja tã: Wiff tas lab-
bumš, kas irr isdewees no tawas neapdohmigas
darrischanas, tas ne nahk it ne mas tew par lab-
bu, nedš arri tu warri leelitees tadeht.

Ko tu darrijusi neapdohmigi un ne pareisi, tas
kã bijis tã paleek ne pareisi darrihtš, un naw sla-
wejamš. Bet ne kad wairak mums ne rahdahš
Deewa gohdaschana jo gaischi, ka tai reija, kad is-
dohdahš muhsu neapdohmigas darrischanas mums
par labbu un par laimi, un wehl tur flaht paleek
muhsu jo gudras darrischanas par neeku, ja ne
wehl mums par skabdi un par nelaimi. To tas
mums rahda skaidri, ka ne mehs, bet winsch, tas
debbesu tehws, walda wiffas leetas; un mehs to
redsedami atstihstam, ka mums nahkahš, lai ko

darricht darridami, Deewam uſtizzetees, un winnam ween gohdu doht. —

Bet mihta meitina ar ſchahdu mahzibu tew, faſtu wehl arweenu ween tahda neapdohmiga, ne gribbu ne maſ apſtiprinacht tahdâ tawâ buhſchanâ. No neapdohmigaſ un nebehdneeka prahta darrifchanaſ arween buhtu jaiſdohdahſ nelaima un behdaſ, ja Deewaſ ne apſchehlotohſ tahſ nolemdamſ un par labbu greeſdamſ. Tapeh3 darrifim fo darridami ar apdohmu, un ar prahtu, un gaidifim no Deewa faſ iſdohſeeſ no muhſu darrifchanaſ. Mums irr tâ jadarra, fâ kahdeem arraja wihreem, faſ kohpj un ſtrahda ſawu druwu ar gruh3tu puhleſchamu no Deewa to ſwehtibu gaididami.

Nuwehl iſteize Grintableſ zeeniga mahte ſfohlmeiſteram, lai zif warredamſ ſteigtohſ nahkt, un lai winnai pateiftu to deenu kad nahkſchoht, un fa tad winna liſſchoht pahrwes winna ſeeru un behrninuſ un wiſſaſ winna mantas. Wehl winnam apſtiprinaja uſ ohtru reiſi, fa buhſchoht winnam Grintablê it labba pahrtiſchana undſihwoſchana beſ behdahm, un raſſeeſ winnam preeka no ta wiſſa labba, fo irtur, fâ eeraddiſ, padarrifchoht, un fa arri tur warreſchoht jo labbi gahdaht par ſaweem mihleem behrnineem. Un fo tê taggadiht zeeniga mahre iſteize preeſſchlaikâ, taſ arri peh3 tâ notikkahſ fâ bij teikufi.

Grintableſ zeeniga nu atderuſi labbaſ deenaſ Liſſitei un ſfohlmeiſteram un wiſſeem behrnineem,

ar mihligeem wahrdeem, fà jaw bijwinnaß eerad-
dumß darriht prett kurreu fatru zilweku, ar fo
ween dabbuta rummaht — wehl winneem noweh-
leja weffeli dsihwoht, un tad isgabje ahrâ no
fhohlmeistera pawaddita un eekahpe sawâ kar-
reetu, fass stahweja, par leelu brihnumu wisseem
sahtha-laudim, ne tabli no fhohlmeistera namma-
durwim.

Preilene, fa gribbedama eeahpft rattôs wehl
eedohmajahß teikt us Katrihni; „Zik ne biju ais-
mirsufi! Es tew biju atnehmufi taru zeppuri no
galwas paschâ faules karstumâ; un scho wehl, no
mahtes dabbutufi, turreji gauschi dahrgi. Es
tew gibbu atkal to atdoht!“ Zà fà teikufi isneh-
me zeppuri, fass ar smukku appihnu wihti bij
puschkota, no lahrites un to eedewe Katrihnei.

„Woi tee naw weeni brihnumi! eesauzahß
Katrihne; ta smukka appihnu wihta ar sawahm
smukkahm fallahm lappinahm, wehl tàpat fà
bijufi, un naw ne mas sawihtufi par tahdu ilgu
laifu! Pateesi tahda patti wehl irr fà to reis bij,
fad to apsehju gar sawu zeppuri.“

Preilene rohkas kohpâ fisdama pillâ galwâ
fmeedamees isfauzahß: „Nu wairß mumß naw
weena ohtrai fo pahrmest! Es pahrdohmaju to
dahrsâ auguschu appihnu wihti, fa effoht ar roh-
kahm darrita, un tu nu tà pat pahrdohma to fass
ar rohkahm darrita par tahdu fass irr augusti
dahrsâ. — Es tew gibbu isteikt fà tas bij.

Rà pilsatâ tappusi, apstelleju pee puffu darritajâs tahdu paschu appihnu wihti, kâ ta bij, fo no tewim biju pirkusi par dahrgu naudu, un kas irr femndeenahm sakaltusi un sadruppusi. Un schi ar rohkahm darrita wihte, ta irr ta, fo nu tu redsi apseetu gar tarwu zeppuri, un to tew eeschinkoju. Paglabba winnu tâ, ka ta buhtu ta patti wihte fo apsehjusi tawa rohžina gar tarwu zeppuri, bet kas irr palikkusi Deewa rohka par tarwu tehwa un mahtes laimes pagahdataju, un daschu preeku un labbuma darritaju.“

„Taisniba irr zeenigai preilenei, sazzija skohlmeisters; paglabba scho appihnu wihti, mihta Katrihne, par Deewa neisflawejamas schehlastibas peeminneschanu. Wirsch irr isdarrijis ar scho wihti, fo nu teitan eeraugam tik skunstigi ar zilweku rohkahm isdarritu, dauds leelas leetas ar mums! Winnam irr sawâ plaschâ namma-waldibâ neisskaitami eerohtschi, ar fo pamahziht, labboht un aplaimoht muhs sawus zilweka behrnus — lai nu buht woi tahds auglis ar kuplahm lappahm (Jon. 4, 6.) ka Deews darrija Johnam pee Nihniwes pilsata, woi neaugligs wihtgu kohks (Matth. 21, 19.) kas zetta mallâ stahweja us Jerusalemi, woi arri seedoscha appihnu wihte muhsu dahrsa schohgmallâ!“ —